

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Forespørgsel nr. F 12:

Forespørgsel til udenrigsministeren og ministeren for udviklingsbistand:

»Vil regeringen redegøre for Danmarks og EU's handelspolitik efter sammenbruddet af Doharforhandlingerne, herunder for, hvordan regeringen vil sikre, at handelspolitikken ikke modvirker ulandenes mulighed for udvikling og fattigdomsbekæmpelse?«

Af Rune Lund (EL), Jørgen Arbo-Bæhr (EL), Line Barfod (EL), Per Clausen (EL), Pernille Rosenkrantz-Theil (EL) og Frank Aaen (EL).
(Forespørgslen anmeldt 26/10 2006. Fremme af forespørgslen vedtaget 3/11 2006).

Begrundelse

Rune Lund (EL):

Når Enhedslisten har rejst denne forespørgsel om EU's handelspolitik over for ulandene, så er det, fordi vi mildt sagt er bekymrede over de udviklinger, som er i gang. Vi er bekymrede, fordi EU med den danske regerings velsignelse fortsætter med at føre en politik, som er dybt skadelig for ulandene, og som, hvis den lykkes, vil øge fattigdommen og elendigheden i ulandene og dermed uligheden i verden.

I sommer brød forhandlingerne i verdenshandelsorganisationen WTO sammen. Sammenbruddet kom, fordi de rige lande, herunder EU, ikke som tidligere kunne få ulandene til at make ret og indgå den aftale, som de fik serveret af de rige lande. Ulandene holdt fast, og det var heldigt, for den pakke, som EU og de andre lande prøvede at sælge dem, ville have haft katastrofale følger for ulandene, særlig for småbønderne og arbejderne.

Doharundens sammenbrud åbnede en mulighed for at ændre forhandlingsgrundlaget og reelt sætte ulandenes interesser og behov i centrum, sådan som det blev lovet under Doharunden i WTO.

Denne mulighed er indtil nu ikke blevet grebet. Tværtimod har EU netop vedtaget en ny handelspolitik, som fortsætter i det samme egoistiske spor og endda går længere i sine krav til ulandene. Det handler ligesom før om at sikre markedsadgang til ulandene for de store europæiske selskaber og at forhindre ulandene i at føre en politik i deres egen udviklings interesse. Det kunne man ikke få ulandene til at købe i WTO-forhandlingerne. Det, man ikke kunne få

ulandene til at købe i WTO-forhandlingerne, vil man nu prøve at gennemtvinge gennem nye bilaterale aftaler med lande som Indien og Brasilien.

Samtidig er forhandlingerne om de økonomiske partnerskabsaftaler med nogle af verdens fattigste lande gået ind i en afgørende fase, og også her oplever vi et EU, der i stedet for at hjælpe lande til udvikling aggressivt kræver markedsadgang og aftaler, der skal sikre europæiske selskaber større indflydelse i de pågældende lande.

Kort sagt oplever vi et EU, verdens rigeste kontinent, der maser frem mod fattige og svage med multilaterale og bilaterale aftaler og det for at sikre de store firmaers interesser på bekostning af ulandenes befolkninger.

Det er ikke noget smukt syn, og dette sker med den danske regerings støtte og desværre også støtte fra alle andre partier i Folketinget på nær Enhedslisten. Det er derfor, vi har rejst denne forespørgsel. Vi ønsker at drøfte EU's handelspolitiske linje med regeringen og de øvrige partier. Hvordan hænger EU's nye, aggressive handelspolitik, der åbent erkender, at det, som det handler om, er markedsadgang for de europæiske firmaer, sammen med tidligere erklæringer om, at udviklingslandenes interesser skal stå i centrum? Det er det, vi gerne vil diskutere i dag.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Så er det udenrigsministeren, og efter ham er det udviklingsministeren.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil da gerne takke for forespørgslen. Regeringen finder det afgørende, at både Danmarks og EU's handelspolitik bidrager til at skabe økonomisk vækst og fremgang i udviklingslandene. Det har regeringen sammen med et bredt flertal i Folketinget arbejdet for, allerede før Doharunden gik i gang, og det gør vi stadig væk, for Doharunden er ikke, som Enhedslisten her har stået og antydnet, brudt sammen. Det ser vanskeligt ud, endda meget vanskeligt, men det er vigtigt at holde fast i, at forhandlingerne kun er suspenderet.

Kl. 15.15

WTO's generaldirektør, Pascal Lamy, vil kunne genstarte forhandlingerne, hvis han finder

grundlag for det. Han har erklæret, at perioden mellem det netop overståede amerikanske midtvejsvalg og frem til marts-april vil være afgørende for Doharunden. I foråret 2007 må det så være afklaret, om der er grundlag for at fortsætte forhandlingerne. Det kræver bl.a., at den nye amerikanske kongres forlænger præsidentens handelsbemyndigelse, den såkaldte Trade Promotion Authority, som udløber i juni 2007. Uden konturerne af en WTO-aftale forekommer det usandsynligt.

Alle aktører i WTO har tilsluttet sig, at forhandlingerne må og skal i gang igen, og selv om der er et stykke vej fra den gode vilje til et konkret resultat, er det dog trods alt et godt udgangspunkt, at alle parter finder Doharunden for vigtig til at måtte slå fejl. Og det er værd at bemærke, at arbejdsgrupperne i Genève nu arbejder igen. De genoptog arbejdet i sidste uge, i første omgang kun i form af indledende drøftelser, men med det klare formål snarest muligt at få substansforhandlinger i gang igen, inden det er for sent.

Kernen i den aktuelle forhandlingskrise er, at de centrale aktører hver især mener at have vist den fornødne fleksibilitet og derfor mener, at de andre nu må bevæge sig først. Men kodeordet er faktisk samtidighed.

Og her vil jeg godt forklare, at især tre centrale aktører står over for hinanden: USA, EU og mellemindkomstlandene samlet i G20. USA mener, at EU og G20 skal åbne deres landbrugs- og industrimarkeder yderligere. EU ønsker, at USA sænker landbrugsstøtten, og at mellemindkomstlandene åbner for især europæiske industriprodukter. Og G20-landene kræver væsentlig reduktion af USA's og EU's landbrugsstøtte og større adgang til landbrugsmarkederne.

I betragtning af hvor længe denne fastlåste situation har eksisteret, kunne man godt mene, at der var tale om en gordisk knude, men det er dog værd at bemærke, at der har været markant bevægelse, siden runden startede i 2001. Det er også værd at huske, at den gordiske knude endte med at blive hugget over, og det er det, vi prøver på.

Jeg finder det ikke mindst bemærkelsesværdigt, at handelskommissær Mandelson i juli bevægede sig meget tæt på en accept af mellemindkomstlandenes krav til EU om markedsadgang for landbrugsprodukter, og det havde været utænkeligt for blot et år siden. Lad mig også minde om, at der undervejs i runden har været væsentlige skridt i udviklingsvenlig retning.

Fattige lande med folkesundhedsproblemer vil få bedre adgang til medicin; ilandene har tilbudt de mindst udviklede lande told- og kvotefri markedsadgang for 97 pct. af deres produkter, desværre endnu ikke de 100 pct., som EU tilbyder, og som snarest muligt bør tilbydes af alle ilande. Men der er lagt op til en væsentlig reduktion af handelsforvridende landbrugsstøtte.

Jeg skal ikke fortsætte opremsningen, men blot med generaldirektør Lamys ord konstatere, at Doharunden allerede nu har større handels- og udviklingsmæssigt indhold end nogen tidligere handelsrunde. Det betyder ikke, at der ikke er behov for mere, hvis udviklingsrunden skal leve op til sit løfte, men det understreger blot, at den ikke må slå fejl, og derfor arbejder vi faktisk ihærdigt for, at dette ikke sker.

Lad mig i den forbindelse slå fast, at den danske regering arbejder for, at EU's løfter til de fattige udviklingslande i WTO overholdes og forbedres uanset udfaldet af runden. I praksis vil det først og fremmest betyde mere og bedre handelsrelateret bistand til de fattige udviklingslande i G90, men det vil også sige øget adgang til EU's markeder, herunder udvidelse af »Everything but arms« til flere lande, og det vil udviklingsministeren uddybe om lidt.

Hermed har jeg også sagt, at der naturligvis er en risiko, endda en stor risiko, for, at Doharunden ikke lykkes, i alt fald ikke så hurtigt og indholdsfyldt, som Danmark og EU ønsker, uanset hvor meget vi i dialog med vores forhandlingspartnere prøver på at skabe forudsætninger for hurtigst muligt at genoptage forhandlingerne. Der skal jo to til tango. For vi har siden juli både bilateralt og i EU arbejdet for at støtte Lamys diskrete bestræbelser på at gøde jorden for at få runden i gang igen.

Men vi er nødt til handelspolitisk at tænke nyt, både her i Danmark og i EU. Globaliseringen venter jo ikke på nogen. Så hvis det multilaterale spor er blokeret, må vi altså videre ad andre veje for at få genoptaget det multilaterale senere.

Hvis Danmarks og EU's velfærd skal bevares, må vi nødvendigvis søge at sikre vore virkninger lige og fair konkurrencevilkår på den globale markedsplads. Den erkendelse er central for både den offensive handelspolitiske strategi, som regeringen allerede i foråret lagde op til, og for Kommissionens nylige meddelelse om Global Europe. Begge lægger vægt på, at bilaterale og regionale handelsaftaler i højere grad end

hidtil supplerer – supplerer – det multilaterale spor, ikke mindst fordi Europa nu er i den situation, at Europa ikke har en eneste frihandelsaftale i Asien, hvor en stor del af den globale vækst skabes i disse år, og hvor mange af de lande, vi konkurrerer med, arbejder særdeles aktivt for bedre handelsvilkår.

Kl. 15.20

Lad mig nævne USA og Kina, som begge systematisk arbejder på at skabe et net af handelsaftaler i Asien på regionalt niveau, bl.a. i APEC, og det fremgik klart af weekendens topmøde i Vietnam, at målet er yderligere liberalisering både for investeringer og varer.

Bilateralt er USA langt i forhandlinger med bl.a. Sydkorea og Thailand. For Kinas vedkommende forhandles der med bl.a. ASEAN-landene og Australien, sidstnævnte om en bred aftale omfattende også tjenesteydelser og investeringer af offentlige indkøb.

Regeringens offensive handelsministerstrategi indeholder altså tre spor: det multilaterale spor, som fokuserer på en positiv afslutning af Doharunden og mulighederne for at styrke WTO på længere sigt; det bilaterale regionale spor, som undersøger, hvilke markeder og sektorer der er særlig interessante for dansk erhvervsliv; og endelig virksomhedsspor, som ser på de handelsbarrierer, danske virksomheder møder især på vækstmarkederne, ikke mindst i Asien.

Dermed er det umiddelbare fokus meget lig Kommissionens i »Global Europe«, hvor der lægges op til snarlige forhandlinger med bl.a. Sydkorea, ASEAN-landene og Indien samt færdiggørelse af forhandlingerne med bl.a. Gulf Cooperation Council.

Handelsliberalisering skaber velfærd for både Danmark og vores samhandelspartnere, herunder udviklingslandene, som skal hjælpes med handelsrelateret bistand. Ved at sikre dansk konkurrenceevne og vækst skaber vi grundlaget for at føre en aktiv politik over for udviklingslandene.

Med disse ord vil jeg så bede formanden give ordet videre til ministeren for udviklingsbistand.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til udenrigsministeren. Der er ikke plads til to ministre på den samme talerstol. Ministeren for udviklingsbistand.

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Udenrigsministeren har netop redegjort for Danmarks og EU's handelspolitiske linje, og jeg vil nu redegøre for regeringens særlige indsats for at styrke udviklingslandenes handelsvilkår. Her er der naturligvis et tæt samspil mellem regeringens handels- og udviklingspolitik.

Regeringens udgangspunkt er ganske klart. Vi ser friere handel som helt afgørende for, at udviklingslandene kan opnå de fulde gevinster ved globaliseringen. Gennem de seneste årtier har vi været vidner til, hvordan flere asiatiske lande har formået at bruge handel som et effektivt redskab til at løfte mange hundrede millioner mennesker ud af fattigdom. Men ikke alle udviklingslande har fået de samme gevinster. Mange udviklingslande, særlig i Afrika, er endnu ikke koblet på globaliseringen.

Vi ved ifølge Verdensbankens beregninger, at vi kan løfte 140 millioner mennesker ud af fattigdom ved en friere handel, vel at mærke inden 2015, og vi ved også, at halvdelen af disse 140 millioner mennesker vil være fra Afrika, for talene taler desværre deres alt for tydelige sprog. I dag har de ca. 700 millioner afrikanere syd for Sahara en mindre andel af verdens samlede eksport end Belgien med sine blot 10 millioner indbyggere. Det er et billede, som vi ikke kan acceptere, og her vil regeringen naturligvis stå ved sit ansvar.

Men lad mig samtidig sige, at meget af ansvaret for udviklingslandenes manglende integration i verdensøkonomien jo ligger hos dem selv. Det private erhvervsliv trives nu engang bedst, hvor der er god regeringsførelse og et stabilt retsligt grundlag. For mange udviklingslande er det derfor helt afgørende, at de selv gennemfører de nødvendige økonomiske, politiske og retslige reformer. Kun herigennem vil de kunne opnå de fulde gevinster ved en styrket markedsadgang.

Regeringen vil aktivt hjælpe udviklingslande, som har en stærk vilje til udvikling. For at understøtte udviklingslandenes bestræbelser vil jeg her i dag fremhæve to områder, hvor vi påtager os et helt særligt ansvar. Det drejer sig om sikringen af markedsadgang, og det drejer sig om handelsrelateret bistand.

Lad mig starte med markedsadgang, hvor regeringens mål er, at alle fattige lande i Afrika syd for Sahara bliver tilbudt told- og kvotefri markedsadgang. Her førte EU en med sit »Alt undtagen våben«-initiativ, da industrilandene i

Hongkong forpligtede sig til at yde markedsadgang for 97 pct. af de mindst udviklede landes produkter. Danmark arbejder nu for en forbedring af »Alt undtagen våben«-initiativet, bl.a. gennem en lempelse af oprindelsesreglerne.

Kl. 15.25

Oprindelsesreglerne betyder i dag, at det kan være problematisk at eksportere tøj fra et udviklingsland til EU, hvis det er farvet og forarbejdet i et andet udviklingsland. Her skal det være muligt i højere grad at sikre, at formålet, nemlig at hjælpe de fattige udviklingslande, tillægges en langt mere afgørende vægt i udformningen af EU's oprindelsesregler.

Ud over ændringer af oprindelsesreglerne arbejder vi også for, at initiativet kommet til at dække flere udviklingslande og bliver tilbudt af flere industrialiserede lande. I arbejdet for at sikre øget markedsadgang for udviklingslandene skal der ikke herske tvivl om at suspensionen af Doharunden var en stor skuffelse. Målet er derfor, som udenrigsministeren også klart understregede, at få forhandlingerne tilbage på sporet med et klart fokus på udvikling.

Indtil runden genoptages, er det dog vigtigt, at vi benytter ventetiden bedst muligt. Regeringen arbejder derfor målrettet for, at andre forhandlinger på handelsområdet kan være med til at skabe de nødvendige betingelser for de videre WTO-forhandlinger. Konkret arbejder regeringen for, at EU's partnerskabsaftaler med AVS-landene skal fremme deres udvikling.

I forhandlingerne er udgangspunktet fra dansk side, at alle – alle – AVS-lande bør tilbydes markedsadgangsvilkår i EU, der svarer til »Alt undtagen våben«-toldpræferencerne. Det erklærede vi i Rådet allerede i 2002, da mandatet blev vedtaget, og det står vi naturligvis fortsat ved. Det vil forbedre handelsmulighederne for en række af de fattigste udviklingslande.

Men det er samtidig vigtigt, at der bliver åbnet op for øget syd-syd-handel. Det er i AVS-landenes indlysende egen interesse. En forbedret markedsadgang kan medvirke til øgede investeringer, som vil give grobund for styrket økonomisk vækst.

Regeringen lægger vægt på WTO-medholdeligheden af partnerskabsaftalerne, herunder princippet om gensidig toldafvikling, således at de på sigt kan være med til at bane vejen for fremskridt på det multilaterale område. Konkrete udviklingshensyn bør være afgørende for omfanget og længden af AVS-landenes gensidige toldafvikling.

Men øget markedsadgang er i sig selv ikke tilstrækkelig til fra den ene dag til den anden at gøre f.eks. et land som Burkina Faso til en stor og selvstikker aktør på de globale eksportmarkeder. Det fordrer, at vi giver hjælp til selvhjælp gennem handelsrelateret bistand, og her arbejder Danmark for, at EU overholder løfterne til de fattige udviklingslande, som blev fremsat under WTO-forhandlingerne, om væsentlig mere handelsrelateret bistand.

I EU-regi har Danmark aktivt medvirket til en vedtagelse om, at fællesskabet og medlemslandene vil fordoble deres samlede handelsrelaterede bistand til 2 mia. euro om året i 2010. Der er tale om nye penge, ikke blot en omallokering af eksisterende midler – det er utroligt vigtigt at understrege. De nye midler vil komme fra den markante stigning af EU's bistand, som vi vil opleve frem mod 2010.

Regeringen har allerede taget helt konkrete skridt for at styrke sin indsats på handelsområdet i sine nye udviklingspolitiske prioriteter for 2007-2011. Helt konkret vil vi i 2007 fordoble den danske bistand til den såkaldt integrerede ramme for handelsrelateret bistand, så den udgør 30 mio. kr. årligt.

Hertil bidrager vi på en række andre fronter gennem udviklingsbistanden. Vi bidrager målrettet til kapacitetsopbygning gennem vores erhvervssektorprogrammer, f.eks. i Tanzania, Ghana og Kenya, hvor vi har lagt stor vægt på at skabe gode vækstbetingelser for små og mellemstore virksomheder.

Lad mig runde af med at understrege, at det er mit klare håb, at Doharunden snarest muligt genstartes og leder til et udviklingsvenligt resultat. I mellemtiden må vi dog ikke lade tiden stå stille. Det står der ganske enkelt alt for meget på spil til, hvis udviklingslandene ikke skal blive tabt i globaliseringen.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ministeren. Så går vi over til ordførerne, hr. Kurt Kirkegaard – undskyld, først er det ordføreren for forespørgerne, hr. Rune Lund.

Kl. 15.30

Rune Lund (EL):

I maj måned i år havde vi den sidste forespørgsel om forhandlingerne i verdenshandelsorganisationen WTO, som jo nu er kuldsejlet. Allerede på det tidspunkt kunne man se, hvilken vej det gik.

På den ene side var scenariet, at de rige landes og herunder EU's mål med forhandlingerne ikke var at hjælpe ulandene, men at skabe nye store muligheder for multinationale selskaber. På den anden side nægtede de rige lande at gøre alvorlige indrømmelser på det helt centrale område, nemlig landbrugsområdet. EU ville fortsætte med at dumpe subsidierede, støttede landbrugsvarer på ulandenes markeder, hvilket faktisk i de seneste år har ruineret tusindvis af småbønder i ulandene.

Endnu værre end de manglende indrømmelser fra ilandene var de krav, som man stillede til ulandene. Ulandene skulle fjerne told på landbrugsvarer og industri og dermed udsætte deres småbønder og svage industrier for en helt ulige konkurrence fra store multinationale selskaber fra EU – noget, som allerede har ført til massearbejdsløshed mange steder.

Fra Enhedslistens side stod jeg her på talerstolen i maj og advarede ved den forespørgselsdebat, vi havde, om, at konsekvenserne af den forhandlingslinje, som EU førte, og som i det her Folketing er bakket op af alle partier på nær Enhedslisten, ville være to ting: Enten ville det lykkes de rige lande at få gennemtvunget en aftale, der ville være katastrofal for ulandene, eller også ville runden bryde sammen på grund af ulandenes modstand.

Heltdigvis var det det sidste, der skete. Heltdigvis var det sådan, at ulandene denne gang ikke lod sig kyse, ikke lod sig tryne af ilandene, sådan som det er sket under tidligere forhandlinger. Ulandene holdt fast i, at en aftale skulle ændre handelsstrømmene i verden i ulandenes favør. De holdt fast på, at ingen aftale er bedre end en dårlig aftale.

Da de rige lande ikke kunne få, hvad de ville, ja, så forlod de forhandlingsbordet. Så meget for den udviklingsrunde – Doharunden i WTO, som er blevet kaldt en udviklingsrunde. Så meget udvikling var der altså, da det kom til stykket.

Der var derfor fra flere sider et stort håb om, at WTO-forhandlingernes sammenbrud ligesom kunne skabe en ny dagsorden med, at vi nu kunne starte på ny, at vi nu kunne starte på en dagsorden, hvor ulandenes interesser kom i centrum. Men hvis man havde det naive håb, at det måske kunne ende der, må man sige, at det i hvert fald ikke er sket.

I den her måned har udenrigsministrene i EU, herunder Danmarks udenrigsminister, godkendt et nyt handelspolitisk udspil fra Europa-Kommissionens handelskommissær Peter Man-

delson – det udspil, som udenrigsministeren også selv nævnte i sit indledende oplæg – og denne mand, Peter Mandelson, var jo en af de helt centrale personer i fremførelsen af EU's krav i forhandlingerne i WTO. Det var krav, som var helt centrale for den rundes sammenbrud, fordi det jo netop ikke var en udviklingsrunde.

Man må sige, at Europa-Kommissionens nye udspil, som hedder Global Europe, er overraskende ærligt. Nu siger man åbent det, som man hele tiden har ment, nemlig at det her handler om, at de her handelsaftaler skal sikre EU's offensive interesse, de skal sikre øget markedsadgang for europæisk industri og landbrug, og det skal de gøre rundt omkring på ulandenes markeder.

Det er jo så fint nok, at man nu taler ærligt om, hvad det skal være, i stedet for at man pakker det ind i alle mulige fine formuleringer. Men det ændrer ikke ved, at indholdet i det udspil, som Kommissionen er kommet med, og som bliver bakket op af den danske regering, går ud på at stille en masse krav, som ulandene gang på gang på gang har sagt nej til.

Det drejer sig om, at der skal være aftaler om investeringer, som f.eks. vil forhindre ulandene i at kræve, at de udenlandske selskaber ansætter lokal arbejdskraft, eller at sikre sig mod kapitalflugt. Det drejer sig om, at der skal ske liberaliseringer af offentlige indkøb, som vil forhindre ulandene i at understøtte hjemlige selskaber eller stille sociale krav til offentlige leverandører. Det drejer sig om, at der nu skal være øget adgang til ulandenes ressourcer. De må f.eks. ikke lægge told på salg af deres naturressourcer, sådan at de selv kan sikre, at de kan bruge de naturressourcer, der er i deres egne lande, til at få en egenproduktion op at stå.

Den slags krav spiller EU ud med; den slags usympatiske krav er Danmark også er med til at bakke op. Alle den her slags krav er krav, som ulandene gentagne gange har afvist i WTO, og som har været afgørende for, at der ikke er kommet en runde i WTO. Der er kort sagt tale om en helt igennem nyliberalistisk og aggressiv dagsorden, der ikke engang foregiver at være udviklingsvenlig.

Der er simpelt hen brug for en helt ny dagsorden. Der er brug for, at vi går en helt anden vej. Og der er behov for en linje, der sætter ulandenes og verdens fattigstes interesser i centrum i stedet for, at det bare handler om at hjælpe de store europæiske selskaber med at tjene endnu flere penge.

Jeg vil derfor på vegne af Enhedslisten fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Da EU's handelspolitiske linje, ikke mindst med vedtagelsen af Kommissionens udspil Global Europe, strider mod hensynet til ulandenes udvikling, opfordres regeringen til at arbejde for, at EU's politik i forhold til bilaterale og multilaterale aftaler ændres, således at

- sociale og miljømæssige hensyn ikke underordnes hensynet til de europæiske erhvervslivs interesser,
- EU gennemfører en hurtig og betingelsesløs afvikling af al handelsforvridende landbrugsstøtte,
- EU anerkender alle ulandes ret til at beskytte smålandbrugere og svage industrier, herunder gennem at opretholde høje todsatser på følsomme områder,
- EU anerkender alle landes ret til at regulere serviceydelser i offentlighedens interesser,
- offentlig service og offentlige indkøb holdes ude af forhandlingerne,
- ulandes ret til at regulere udenlandske investeringer respekteres,
- EU respekterer ulandenes rettigheder til at bestemme over deres naturressourcer, og
- aftaler om intellektuel ejendomsret sker under hensyntagen til ulandenes rettigheder til adgang til viden og teknologi og beskyttelse af traditionel viden og folkesundhed.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 14 (EL)).

Første næstformand (Svend Auken):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg vil gerne sige til hr. Rune Lund, at jeg synes, der både er mange sympatiske ting og en hel række ting, som jeg er enig med hr. Rune Lund i, i forslaget til vedtagelse.

Det, jeg gerne vil spørge om, er noget, jeg savner i forslaget. Det er simpelt hen, at man forholder sig til spørgsmålet om Doharundens afslutning og WTO. Jeg forstod egentlig, at det var det, vi skulle drøfte. Jeg vil spørge hr. Rune

Lund: Mener hr. Rune Lund, at de tanker, der ligger heri, vil være lettere at gennemføre ved, at vi får en WTO-aftale – altså en afslutning af Doharunden og en WTO-beslutning – eller bliver det lettere, ved at det hele bliver bilateralt?

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

For mig at se er det vigtigste faktisk ikke, om noget foregår bilateralt, altså mellem EU og enkelte lande, eller om det er noget, der foregår multilateralt, altså i en organisation som verdenshandelsorganisationen WTO. Det, der for mig og for Enhedslisten at se er det helt vigtige i det her, er, hvilke ting der bliver forhandlet om, og hvilke krav der bliver stillet.

Der har vi f.eks. under forhandlingerne i verdenshandelsorganisationen WTO set, at de rige lande ikke har villet give adgang for ulandene til vores markeder, for så vidt angår landbrugsprodukter, men at de rige lande har stillet en masse krav samtidig, hvad angår industri og tjenesteydelser. Her har EU også – bakket op af bl.a. hr. Steen Gade – krævet, at store europæiske selskaber skal kunne komme ind og opkøbe vandforsyning, og krævet, at ulandene skal åbne deres markeder for industriprodukter, det kan være tekstiler, hvilket vil betyde, at ulandene kan blive udkonkurreret. Det kan også være på bilindustriområdet. Den slags ting er jo de krav, der har ligget fra EU's side.

Så brød Doharunden sammen, bl.a. på grund af ulandenes urimelige krav, og så troede man, at der nu ville komme en mere human eller fornuftig tilgang fra ilandenes side, men det er der ikke. EU kører videre og stiller oven i købet endnu flere krav end dem, som er stillet til ulandene, og som gjorde, at WTO-runden brød sammen.

Kl. 15.40

(Kort bemærkning.)

Steen Gade (SF):

Jeg vil sige til hr. Rune Lund, at der er mange stærke økonomiske kræfter – kapitalisme kalder vi det også sommetider – som regerer verden alt for meget. Men derfor bliver jeg jo netop ekstra forvirret af det svar, som hr. Rune Lund giver, nemlig at det kan være ligeegyldigt, om det er en aftale, som omfatter hele verden, eller det er bilaterale aftaler, vi diskuterer. Jeg kan simpelt hen ikke forstå, at et socialistisk parti kan mene, at de fattige lande kan være ligeglade med det.

Sagen må da være, vil jeg sige til hr. Rune Lund, at de fattige står lidt stærkere, hvis det er

en aftale, der opfatter hele verden og er med et retssystem med tvistbilæggelsesmekanismer osv., end hvis de står med en bilateral aftale alene med USA, alene med EU.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Så vil jeg sige til hr. Steen Gade, at jeg selvfølgelig er tilhænger af internationale regler i et internationalt handelssystem. Men når det så er sagt, vil jeg gerne diskutere, hvad det er for nogle regler, det er.

De regler, som ligger i WTO, og de forhandlinger, som kører i WTO, er kørt på en bestemt måde, som varetager de rige landes interesser. De bliver bl.a. varetaget, fordi EU forhandler på den måde, som EU gør, og EU bliver bakket op af den danske regering, som bliver bakket op af alle partier i det danske Folketing på nær Enhedslisten. Det vil sige, at hr. Steen Gade jo faktisk også bakker op om den linje, som EU har ført i WTO, og som gør, at WTO fører den politik, som WTO gør.

Jeg så gerne et andet internationalt handelssystem, som byggede på nogle helt andre værdier, og jeg så gerne et verdensomspændende handelssystem, som fungerede på nogle helt andre præmisser. Det er svaret på hr. Steen Gades spørgsmål.

Det er ikke det system, vi har i dag, og det synes jeg hr. Steen Gade burde forholde sig til.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren for forespørgerne og går over til den almindelige ordførerrække. Den første er hr. Kurt Kirkegaard, værsgo.

Kurt Kirkegaard (V):

I Venstre går vi ind for fri verdenshandel uden handelshindringer og med mest mulig udveksling af varer og viden. Vi tror på, at en liberaliseret handel er den bedste måde at løse problemerne for mange af verdens fattige på.

Suspenderingen af Doharunden tidligere på året var derfor yderst beklageligt, ikke mindst da et positivt resultat kunne have betydet en forbedret integration af de fattige lande i verdensøkonomien og en øget globalisering baseret på multilaterale forhandlinger samt en større bekæmpelse af protektionisme.

Fra dansk side bør vi fortsat presse på både i EU-regi og i WTO-regi for, at WTO-forhandlingerne genoptages hurtigst muligt. Der er brug for at styrke og udbygge WTO som en garant for

en mere udvekslende globalisering inden for regulerende rammer og som det mest effektive bolværk mod protektionisme.

At genoptage Doharundeforhandlingerne er ikke blot et spørgsmål om at sikre ulandene en økonomisk fremgang, også dansk erhvervsliv og dermed danske forbrugere vil få stor gavn af færre handelshindringer på det globale marked. Hvis en dansk virksomhed eksempelvis kan få produceret nogle sko billigere i tredjeverdenslande end i Europa, skal vi i EU ikke hindre denne producent i at sælge de billige sko på europæiske markeder ved at pålægge en strafhold, hvad vi har set praktiseret for nylig.

Det går både ud over producenten og de tredjeverdenslande, som ikke kan få del i internationale investeringer, og i sidste ende går det ud over forbrugerne i EU, herunder i Danmark, som ikke får adgang til at købe de billige sko.

Nu er det ikke nok at rette skytset mod ilandene, når der er tale om opsætning af toldbarrierer og handelshindringer. Også internt blandt ulandene er der en stigende protektionisme, ikke mindst i Afrika, som medfører mindre samhandel og dermed mindre økonomisk udvikling. Vi må også gennem WTO opfordre ulandene til selv at arbejde for afskaffelsen af handelshindringer på de lokale og regionale markeder, samtidig med at vi arbejder for at få færre toldbarrierer og større støtteordninger i vores del af verden.

I Venstre er vi tilfredse med regeringens offensive indsats på det internationale handelspolitiske område, som går efter genoptagelse af Dohaforhandlingerne, så man samtidig arbejder på at minimere internationale handelshindringer, herunder strafhold i EU.

Jeg skal så på vegne af Venstre, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Det Radikale Venstre og SF fremsætte følgende:

KL 15.45

Forslag til vedtagelse

»Folketinget beklager på det kraftigste, at WTO-forhandlingerne er blevet suspenderet, og opfordrer regeringen til at arbejde for, at

- forhandlingerne i Dohaudviklingsrunden snarest muligt genoptages, og at EU og andre væsentlige forhandlingspartnere fremsætter nye, konstruktive udspil – bl.a. om lavere told på landbrugsprodukter – og medvirker aktivt

- til, at runden afsluttes med et udviklingsvenligt resultat,
- EU overholder løfterne til de fattige udviklingslande, som fremsat i WTO-forhandlingerne, herunder væsentlig mere handelsrelateret bistand, samt arbejder for, at andre ilandene gør tilsvarende,
 - alt undtagen våbeninitiativet forbedres og udstrækkes til flere af verdens fattige lande samt snarest muligt tilbydes af alle ilandene, og
 - udviklingshensyn sikres førsteprioritet i forhandlingerne med en række af verdens fattige lande om økonomiske partnerskabsaftaler, herunder med henblik på at fremme syd-syd-handelen.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 15).

Første næstformand (Svend Auken):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Der er foreløbig en, der har bedt om korte bemærkninger til ordføreren: hr. Rune Lund.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Mit spørgsmål til hr. Kurt Kirkegaard er. Nu har vi haft en forhandlingsrunde i WTO, Doharunden, hvor udviklingslandene har sagt nej, fordi de ikke vil finde sig i den behandling, de udsættes for af ilandene, og hvor ilandene vil kræve en masse markedsadgang til ulandenes markeder, uden at ilandene vil give noget igen. Hvor fornuftigt er det så, at Europa-Kommissionen, som jeg nævnte i mit ordførerindlæg, kommer med et handelspolitisk udspil, »Global Europe«, som ikke bare fremsætter de krav, som ilandene fortsatte med at have i forbindelse med WTO-forhandlingerne, men samtidig hælder mere oven i hatten, bl.a. vedrørende aftaler om investeringer, som f.eks. vil forhindre ulandene i at kræve, at udenlandske selskaber skal ansætte lokal arbejdskraft? Tror hr. Kurt Kirkegaard, at det er noget, som vil virke befordrende for de videre forhandlinger med ulandene?

(Kort bemærkning).

Kurt Kirkegaard (V):

Jeg er helt sikker på, at det i den givne situation er væsentligt, at EU tager sin egen politiske beslutning om at lave en bilateral forhandling med ulandene, for så længe WTO-forhandlinger ikke pågår på global vis, er det vigtigt, at EU stadig

væk sikrer, at vi også udvikler ulandene. Set på den baggrund, synes jeg, det er ret vigtigt, at EU selvfølgelig understøtter de forhandlinger, vi var nået frem til i WTO, men også efterfølgende udvikler en bilateral forhandlingsrunde. Derfor synes jeg, at det er ret så vigtigt, at EU er aktiv – også set i forhold til den forhandlingsrunde.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Men det, jeg spørger til, er indholdet i forhandlingerne. Mit spørgsmål gik på, at EU nu hælder endnu mere oven i hatten og stiller endnu flere krav til ulandene, end man gjorde under forhandlingerne i WTO, hvor forhandlingerne brød sammen, fordi ulandene ikke ville finde sig i den behandling. Det synes jeg ikke er særlig smart, men jeg kunne godt tænke mig at vide, hvad hr. Kurt Kirkegaards holdning til det er. For det, der i realiteten sker med det forslag til vedtagelse, som ligger her, er, at man vedtager lige præcis det, som Kommissionen står for. Der står ikke et eneste ord, som er i modstrid med det udspil, som Kommissionen er kommet med, nemlig »Global Europe«.

(Kort bemærkning).

Kurt Kirkegaard (V):

Det er jo igen et spørgsmål om definition. Jeg mener, at det er et godt udspil, EU er kommet med, og jeg mener egentlig, at ulandene kan være meget godt tilfredse med at gå i forhandlinger på det grundlag. Det er min mening.

Kl. 15.50

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Vi har hørt udenrigsministeren redegøre for en forhandlingssituation, der er låst. Pascal Lamy har sagt, og jeg citerer:

Vi kan kun genoptage forhandlingerne, når centrale positioner på nøgleområderne har ændret sig, især inden for landbrugsområdet, som er nøglen til resten af dagsordenen.

Jeg vil spørge, om hr. Kurt Kirkegaard er enig i, at landbrugsområdet er nøglen til at få gang i forhandlingerne. Hr. Kurt Kirkegaard har sagt alt det om fri handel, men vores problem i EU er jo, at vi hindrer fri handel med vores landbrugspolitik. Er hr. Kurt Kirkegaard på Venstres vegne indstillet på, at EU går forrest med hensyn til at give yderligere tilbud på landbrugsområdet?

(Kort bemærkning).

Kurt Kirkegaard (V):

Jeg er enig med hr. Steen Gade i, at EU skal søge at afvikle landbrugsstøtten i hele EU og via den vej også gøre sig parat til at have samhandel med de ulande, som er med i billedet.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jo, det er jo sådan set læbebekendelser, som alle kan komme med, og som alle kommer med. Det, det drejer sig om her, er jo at få gang i forhandlingerne igen, og der er det jo afgørende – sagt med Lamys ord – at der kommer indrømmelser, at der kommer skred på landbrugsområdet. Det er der jo kun to parter, der kan, og det er USA og EU. Vil hr. Kurt Kirkegaard være med til, at EU får gang i udviklingen og forhandlingen og giver et tilbud, så der bliver et resultat?

(Kort bemærkning).

Kurt Kirkegaard (V):

Nu er det jo sådan, at EU jo på de fleste forhandlingsområder om landbrugsstøttens afvikling er langt foran det, som USA nu har lagt op til under WTO-forhandlingerne. Og set i det lys synes jeg, det er væsentligt, at EU går ud og foretager nogle bilaterale forhandlinger, der er gavnlige, også set med europæiske øjne.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Så går vi videre i ordfører-rækken, og den næste ordfører er hr. Mogens Lykketoft.

Mogens Lykketoft (S):

Med al respekt for Udenrigsministeriets embedsmænd kan det jo være lidt nedslående alene at holde debatten til ære for dem, og det er jo nok lidt den situation, vi er i i dag.

Jeg vil gerne give udtryk for, at jeg har meget svært ved at finde på nye synspunkter i sagen i forhold til de debatter, vi har haft tidligere. Det meste af det, der er sagt hidtil, kan jeg sagtens se noget rigtigt i, men jeg har meget svært ved at se, at vi kan føje nye synspunkter til behovet for at få gang i de her forhandlinger igen, det er en meget stor skuffelse, at de er suspenderet.

Det er nødvendigt med større strategiske indrømmelser fra de rige lande, hvor man tænker langsigtet, for at få gang i forhandlingerne. EU bør også tænke på det, som hr. Steen Gade senest spurgte til, nemlig hvor EU kan gå forrest for at få hul på det her, for den tragiske udvik-

ling, vi ser, er jo selvfølgelig – havde jeg nær sagt – at når WTO som den globale løsning er suspenderet, sker udviklingen af de bilaterale eller regionale handelsaftaler, og det er fortrinsvis de stærkere lande, der giver hinanden fordele der. Det vil sige, at presset for at få de fattige lande med ind i det internationale samhandelssystem og hjælpe dem med at komme ind, som var hovedformålet med Doharunden, lige præcis er det, der bliver mindre pres for og mindre interesse for i fremtiden. Her har vi et meget stort ansvar i EU for at undgå, at den udvikling låser sig fast. Jeg er også enig i, at landbrugsområdet er et nøgleområde.

Men jeg skal sådan set nøjes med at takke for ministrenes redegørelse og sige, at det forslag til vedtagelse, som hr. Kirkegaard fremsatte på alle partiers vegne bortset fra Enhedslisten, efter min opfattelse udmærket sammenfatter situationen og angiver, hvad der er brug for. Derfor skal jeg selvfølgelig indstille, at vi i fællesskab vedtager dette forslag.

Kl. 15.55

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg vil sige til hr. Mogens Lykketoft, at det, som faktisk er det nye i forhold til den debat, vi havde sidste gang, er, at EU-Kommissionen er kommet med et handelspolitisk udspil, netop »Global Europe: Competing in the World«, som ikke bare bygger videre på det, som var i WTO-forhandlingerne, hvor ilandene stillede en lang række urimelige krav til ulandene, men hvor man oven i købet går videre og kræver endnu flere indrømmelser f.eks. i forbindelse med investeringer, som vil betyde, at ulandene ikke vil kunne stille krav om, hvor meget lokal arbejdskraft, der skal ansættes, hvis en virksomhed f.eks. investerer i et uland. Og det er lige præcis det nye. Det er derfor, det her nye udspil er meget vigtigt at diskutere, fordi det sætter en helt ny og endnu mere aggressiv dagsorden end den, der har været sat tidligere.

Den burde Socialdemokraterne være uenig i, for jeg har nemlig læst det nye udenrigspolitiske papir fra Socialdemokraterne, hvor der står mange gode og fornuftige ting, bl.a. står der på side 26:

»... kapitalinteresser skal ikke have frit spil og bestemme udviklingen i andre lande eller skabe en frizone uden demokratisk kontrol og social ansvarlighed. Memnesketers interesser må altid gå forud for kapitalinteresser.«

Jeg er meget enig, jeg kunne have skrevet det selv. Men det er jo ikke det, som ligger i det forslag til vedtagelse, som hr. Mogens Lykketoft vil have støtte til i dag, for det ligger jo helt op ad det, som Kommissionen siger og gør.

(Kort bemærkning).

Mogens Lykketoft (S):

Jeg er selvfølgelig meget glad for hr. Rune Lunds læsning af vores nye udenrigspolitiske udspil. Der er heller ikke noget i det, som jeg har behov for at bakke ud af. Man kan diskutere, om det er klogt og hensigtsmæssigt, at EU-Kommissionen dynger nye forslag op. Personlig tillægger jeg det ikke særlig meget vægt, for vi ved, at WTO er et konsensusforum, og det er formentlig ikke lige præcis de nye temaer, der vil have mest medvind, hvis der skal nås et resultat.

Derfor er det afgørende sådan set ikke, hvad EU siger offentligt. Jeg har prøvet at være med i mange forhandlinger bare i det lille danske akvarium, så jeg ved udmærket godt, at man er nødt til at have en offentlig position og samtidig nogle gange nogle overvejelser, som er mindre offentlige, om, hvordan man kan få gang i forhandlingerne igen.

Det, som jeg synes er vigtigt, er, at den danske regering bag kulisserne arbejder for, at EU prøver at være konstruktiv for at få gang i de her forhandlinger. Det er i virkeligheden to forskellige ting. Jeg lægger ikke nær så meget vægt på de udvortes markeringer i en dødvægtperiode, som hr. Rune Lund gør.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg tror, man bliver nødt til at tage »Global Europe: Competing in the World« meget seriøst, for det er EU's handelspolitiske udspil, som det er meningen skal fungere mange år fremover, og det er et udspil, som nu også er blevet godkendt på et EU-udenrigsministermøde bl.a. af Danmarks egen udenrigsminister, hr. Per Stig Møller. Man bliver nødt til at tage det papir meget, meget seriøst, for det bliver et helt centralt papir i forbindelse med, hvordan EU vil agere i de kommende år, efter at vi har set sammenbruddet i forhandlingerne i WTO. Så jeg vil opfordre hr. Mogens Lykketoft til at gå meget ind i at nærlæse det papir utrolig meget, fordi det er et meget aggressivt papir, som åbenlyst taler om EU's offensive interesser, og hvor alle ord om udvikling fuldstændig er væk. Det handler om EU's interesser i udlandet.

Det ærgrer mig lidt. Jeg kunne enormt godt tænke mig, at der var en opposition til regeringen og Dansk Folkeparti på det her område, ligesom vi har det på velfærd. Ligesom vi har det på mange områder, synes jeg også, at der burde være den klare skillelinje for, hvordan vi opfatter forholdet til resten af verden. Derfor synes jeg, det er ærgerligt, at Socialdemokraterne igen går med på et forslag, hvor også Dansk Folkeparti og regeringen er med. Jeg havde meget hellere set, at vi i oppositionen havde lavet et samlet forslag for at vise, at der rent faktisk er forskel.

(Kort bemærkning).

Mogens Lykketoft (S):

Ja, der ser vi lidt forskelligt på det. Jeg mener sådan set, det er en selvstændig kvalitet, hvis indholdet er i orden – og det mener jeg, det er – at vi har en bred opbakning bag den danske position i WTO-forhandlingerne.

Men så er man også nødt til at forstå, at det med WTO altså er noget andet end det, vi lige kan sidde og hønse sådan ned på marginalen om i det danske Folketing. Vi har deponeret vores forhandlingskraft i EU. Det, vi kan gøre, er at diskutere med hinanden, hvordan regeringen bedst muligt kan påvirke EU's forhandlingsposition på marginalen.

Det er det, vi kan, og det kan man jo være utilfreds med, og det fornemmer jeg også altid i virkeligheden er Enhedslistens hovedproblem i sagen. Jeg har omvendt den opfattelse, at selv om EU af og til når til imperfekte forhandlingspositioner, er vi bedre tjent med i det lange løb, hvis den her verden skal gøres bedre, at få nok så små fremskridt indarbejdet i EU's fælles forhandlingspositioner og fælles forhandlingsindsats, end vi er med at kunne løfte fanen så højt på egne vegne, at fødderne alligevel ikke når jorden.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Så går vi videre i ordfører-rækken. Næste ordfører er hr. Morten Messerschmidt.

Kl. 16.00

Morten Messerschmidt (DF):

Vi har jo haft denne debat en række gange inden for de sidste par år, og som det tidligere har været nævnt, er det jo svært at finde nye, revolutionerende ting, som kan fremdrages. Men en god ting kan jo ikke gentages for ofte, og derfor skal

jeg understrege, at også vi i Dansk Folkeparti ser frihandel og en mere åben verdensøkonomi som et ubetinget gode. Hvis man ser på, hvordan verden er skruet sammen i dag, er det helt utvivlsomt ulykkeligt, at noget nær en milliard mennesker lever for under 1 US dollar om dagen. Det er uholdbart ud fra et solidaritetsperspektiv, og det er uholdbart ud fra et sikkerhedsperspektiv.

Når det så er sagt, må det også stå fuldstændig klart, at dette forhold jo ikke skyldes, at der findes rige områder. Det er ikke et problem, at ilandene er rige. Problemet er, at der er nogle lande, som ikke har formået at få samme gang i produktionen, som vi har i Europa og i USA og som de i hvert fald har haft i 20-30 år i visse dele af Asien og andre steder.

Vækst er godt, ingen vækst er dårligt, og derfor hilser Dansk Folkeparti Doharunden og hele WTO's indsats velkommen. Netop det at arbejde for frihandel står jo i skærende kontrast til den hovedløse, ofte passiviserende og af og til endda skadelige ulandsbistand, som er blevet givet.

Frihandel og aktiv deltagelse er et langt bedre alternativ. Det er langt bedre at få ulandenes aktører på banen, skabe mulighed for, at de selv kan opstarte erhvervsliv, på sigt skabe økonomisk vækst og skabe hjemmemarkeder, ligesom vi har gjort det i Europa, hvor frihandelsområdet muliggør, at man kan bygge en stærk økonomi op nedefra.

Derfor støtter vi på linje med det, som tidligere ordførere har været inde på, fuldstændig Everything but Arms-initiativet. Der skal dog selvfølgelig være tale om en round for free, så de virkelig fattige ulande ikke stilles over for modkrav, men entydigt gavn af initiativerne.

Jeg selv og Dansk Folkeparti tror, at alle vil få gavn af og nyde godt af frihandel. I sidste ende er der ingen, der får noget godt ud af protektionisme, derfor vil alle få noget godt ud af Doharunden, og derfor må vi også arbejde afgørende for, at suspensionen ophæves, så der igen kan komme gang i forhandlingerne.

Jeg vil understrege, at der ingen tvivl er om, at det multilaterale system er godt. Men i øjeblikket er det altså suspenderet og ligger i koma. Rundtomkring i verden kan vi se, at handelsområder som USA, Japan, Sydkorea og andre yder en aktiv indsats for at forsøge at lave bilaterale aftaler. Derfor er det altså meget vigtigt for os i Dansk Folkeparti, at EU ikke sover moralsk tornerosesøvn, og at vi ikke bare ligger på rosenbladene og tror, at hvis vi bare holder fast i det

multilaterale system, vil retfærdigheden ske fyldest i sidste ende. I virkeligheden bevæger resten af verden sig, og så duer det ikke, at EU står stille. Vi er nødt til også at være på banen.

Det er katastrofalt, at vi endnu ikke har nogen frihandelsaftaler i Asien. Vi burde have været på banen for længe siden. Vi ved, at Kina sammen med Kasakhstan gør en aktiv indsats på hele det afrikanske kontinent og i de øvrige -stan-lande, ja, faktisk i hele Asien, og det er simpelt hen meget farligt, at Danmark ikke har været med til at sikre samhandelsaftaler for disse områder og for hele Merkosurområdet, som i den grad oplever en økonomisk vækst i øjeblikket.

Efter suspensionen af forhandlingerne har der jo været megen diskussion om, hvem der bærer ansvaret. Jeg er fuldstændig uenig i, at man kan stille det sådan op, at ilandene bærer ansvaret over for ulandene. Jeg må indrømme, at det er fuldstændig uforståeligt for mig, hvorfor en række ulande er gået med i G-20-gruppen og derfor sådan set har ladet sig tage til fange af nogle mellemudviklingslande, som overhovedet ikke deler samme interesser som en række lande i Afrika. Det er en strategisk fejludisponering, som går helt over min forstand.

Men vi må også se i øjnene, at EU på en række områder lider af fejl. At man vil undtage landbrugsprodukter fra handelsliberalisering er et helt forkert signal at sende til den fattige verden, og det muddet og mismask, der har været med den interne landbrugsstøtte i EU, har også sendt helt forkerte signaler til den fattige verden. Det er simpelt hen umuligt at forklare nogen som helst normalt begavede mennesker, hvorfor vi i Europa skal have både høje toldsatser og eksportsubsidiering af landbruget, samtidig med at vi giver direkte støtte til landbrugsproducenterne. Det er asocialt, det er ødelæggende, det giver dyrere og formodentlig også dårligere varer, det fastholder den tredje verden i fattigdom, og det gør, at vi ikke kan bruge pengene til forskning, udvikling og andre gode projekter, som de i virkeligheden burde bruges til.

Kl. 16.05

Derfor vil jeg foreslå, at det økonomiske ansvar for og den økonomiske byrde ved EU's landbrugspolitik bliver overført til nationalstaterne. Lad Frankrig, Spanien, Irland – alle dem, der er nettomodtagere af landbrugsstøtte – selv finansiere landbruget over deres egne statsbudgetter, så vil der i den grad komme pres på de nationale regeringer. Den samlede ramme skal selvfølgelig koordineres af EU, så vi stadig har

det multilaterale system, men lægger det økonomiske pres på de nationale parlamenter, så de ikke bare kan sende det videre til EU.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Der har været nogle forhandlinger i WTO, hvor ilandene stillede en masse helt urimelige og aggressive krav til ulandene. Så sagde ulandene, at det ville de ikke finde sig i, og derfor brød runden sammen.

Hr. Morten Messerschmidt kan ikke forstå, at det er endnu mere urimeligt, at ilandene nu kommer på banen og stiller endnu flere krav, bl.a. angående investeringer, så ulandene ikke kan stille krav om, at hvis den og den virksomhed skal investere i mit land, vil jeg faktisk gerne være sikker på, at jeg kan ansætte 500 arbejdere i den region, hvor virksomheden placerer sig. Den slags krav synes jeg ellers er meget rimelige,

Hr. Morten Messerschmidt mener nok, at handelsliberaliseringer og så frie muligheder for de store selskaber som overhovedet muligt under alle omstændigheder er det bedste for ulandene, men mange rapporter viser det modsatte. Bl.a. lavede organisationen Christian Aid i juni i år en rapport, som viste, at hvis man ikke havde tvunget ulandene til handelsliberaliseringer i de sidste 20 år, kunne de have betalt al deres gæld tilbage og kunne samtidig have investeret i offentlig velfærd, bl.a. uddannelse, så er det ikke snart på tide, at også Dansk Folkeparti forholder sig til virkeligheden?

(Kort bemærkning).

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg kan forstå, at ordføreren mener, at hvis man bare havde ladet være med at liberalisere verdenshandelen, var alting gået meget bedre. Men den glorificering af fortiden minder jo nærmest om, at hvis bare man kunne gå tilbage til før f.eks. 1989, ville alting være meget bedre, for dengang var der styr på tingene. Men den fuldstændig patetiske tankegang er jeg altså ikke tilhænger af. Jeg tror faktisk, at markedsøkonomien fungerer bedst på frie vilkår, og det siger jo næsten sig selv, at markedsøkonomi ikke kan fungere på ufrie vilkår.

Jeg ved ikke, om det kommer som et chok for hr. Rune Lund, men ulandene er rent faktisk bagud. Hvis vi skal tage en fodboldkamp som model, er ulandene markant bagud. Hvis der er halvleg nu, er ulandene jo ikke bagud 0-1. De er

måske bagud 0-10, og så duer det altså ikke, at man som hr. Rune Lund og Enhedslisten siger: Uha, hvis bare vi ikke havde liberaliseret de sidste 20 år og bare havde fastholdt nogle mærkværdige tankeeksperimenter, som blev gennemført i den del af verden, der stadig væk har problemer i dag, ville alting være meget bedre. Nej, måden, man skaber vækst på, er frihandel.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg er nødt til at rejse mig, for taletiden er udløbet.

Så er det hr. Rune Lund for endnu en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Lad os tage fat i det billede, hr. Morten Messerschmidt bruger. Ulandene er bagud 0-10, og så er mit svar: Jamen lad os så give ulandene 10 gratis mål. Svaret er ikke det, som hr. Morten Messerschmidt foreslår, altså at vi kører videre med de samme uretfærdige fodboldregler og scorer 10 mål til, så ulandene kommer bagud 0-20.

Det er jo faktisk det, der er planen med det udspil, Europa-Kommissionen er kommet med, og som hedder »Global Europe: Competing in the World«. Det udspil vil fortsætte den frihandel, der eksisterer i dag, og som er til gavn for store vestlige selskaber, men ikke for ulandene. Den frihandel vil bevirke, at ulandene vil tabe endnu flere penge og vil blive endnu mere udkonkurreret. De vil aldrig nogen sinde få mulighed for at komme ind i kampen, hvis man skal bruge hr. Morten Messerschmidts billedsprog, så hvornår skal vi give ulandene 10 gratis mål i stedet for at lave nogle uretfærdige regler, som bare betyder, at ulandene kommer endnu mere bagud i kampen?

(Kort bemærkning).

Morten Messerschmidt (DF):

Der var mål på striben i det tilbud, som ulandene fik af WTO, og jeg ved ikke, om hr. Rune Lund kan få fat i sin PØ-afdeling og få oversat tre ord: round for free. Det tror jeg ville være beneficerende for hr. Rune Lunds forståelse af WTO.

Må jeg så have lov til at sige, at forudsætningen, Dohaforhandlingerne, er brudt sammen lige nu. Der sker ikke noget, ulandene vil stadig være bagud, og ville det så ikke være lidt bedre at lave bilaterale aftaler med nogle af dem?

»Global Europe: Competing in the World« læg-

ger jo netop op til, at EU skal komme på banen og lave bilaterale aftaler.

Kl. 16.10

Altså, bilateral betyder jo ikke monoterat, hvis jeg må bruge det udtryk. Bilateral vil sige, at der i hvert fald er to aktører, så der er nogen på begge sider, der får noget ud af det. Så hvis nu hr. Rune Lund ville vise sig en lille smule mere fleksibel, lægge nogle af de gamle marxistiske bøger på hylden og forstå, hvad det er, der sker i øjeblikket, tror jeg, vi alle sammen kunne komme meget videre.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Det er jo ikke sikkert, alle forstår alt, hvad der bliver sagt, men så er det fru Helle Sjelle som ordfører.

Helle Sjelle (KF):

Først og fremmest vil jeg gerne understrege, at i Det Konservative Folkeparti ser vi en friere og ikke mindst retfærdigere verdenshandel med fokus på fair trade som et af de væsentligste midler til at skabe en positiv samfundsudvikling for en lang række af verdens udviklingslande. En sådan udvikling mener vi vil bidrage konstruktivt til at skabe global stabilitet og fred overalt.

Derfor synes vi også, det er skuffende, at Dohahforhandlingerne blev suspenderet, men det er jo så væsentligt at understrege, at forhandlingerne netop kun er suspenderet og ikke brudt sammen, sådan som dele af venstrefløjen ellers forsøger at fremstille det. Alle aktører i WTO har tilsluttet sig, at forhandlingerne må og skal i gang igen, og det er jo i hvert fald et skridt på vejen.

Nu venter alle så bare på, hvem der tager det næste skridt, og det drejer sig jo, som også udenrigsministeren var inde på, især om USA, EU og mellemindkomstlandene i G-20, som hver især har nogle krav til de andre aktører for selv at rykke sig fra det standpunkt, som de nu har taget. Doharunden fremstår derfor umiddelbart som en tilsandet og meget fastlåst situation, men dagsordenen står heldigvis uforandret, og det er jo fortsat påtrængende nødvendigt at få den virkeliggjort via nogle konkrete aftaler.

Det gode spørgsmål er så, hvad vi egentlig kan gøre. Udenrigsministeren har allerede nævnt en lang række punkter, hvor Danmark vil arbejde for, at EU slår ind på en stadig mere re-

sultatorienteret kurs i forhold til WTO, og det synes vi naturligvis er udmærket.

Samtidig vil jeg gerne understrege, at vi fortsat ønsker, at løfter til de fattige udviklingslande i WTO overholdes og forbedres, og derfor tilslutter vi os naturligvis også regeringens strategi om, at vi såvel udviklingsmæssigt som handelspolitisk er nødt til at tænke nyt, både her i Danmark og i EU.

Rent handelspolitisk er der tale om en offensiv strategi, der indeholder tre spor. Der er det multilaterale spor, det bilaterale spor og endelig virksomhedssporet, som det også blev nævnt tidligere. Vi skal naturligvis forfølge alle tre spor for derigennem fortsat at sikre dansk konkurrenceevne og vækst.

Vi anerkender således, at det kan blive nødvendigt at supplere det multilaterale spor med bilaterale aftaler, men det er også vigtigt at slå fast, at for os er der ikke nogen tvivl om, at WTO er hovedsporet, og vi mener, at det er i de flestes interesse at opprioritere det multilaterale spor, fordi de mindre magtfulde landes interesser herigennem bedst tilgodeses. WTO er garanten for en reguleret og udviklingsvenlig handel, og det skylder vi de fattigste nationer.

Men vi skylder også de danske industri- og servicevirksomheder en Dohaafte, fordi de ellers går glip af nye og forbedrede eksportmuligheder. Og derudover skylder vi de danske landmænd at liberalisere den globale handel med landbrugsprodukter, hvilket kan få meget lange udsigter, hvis ikke den her aftale bliver genoptaget.

Alt i alt må man således erkende, at der i det internationale arbejde er behov for en særdeles aktiv kurs i forhold til udviklingslandene. Der påhviler alle WTO-lande, men især – synes vi – de stærke spillere som USA og EU et stort ansvar for at vende tilbage til forhandlingerne i en konstruktiv ånd. Det betyder også, at alle parter må være parate til at kaste stædigheden over bord og give de nødvendige indrømmelser, for at der kan skabes resultater.

I Det Konservative Folkeparti er vi derfor glade for at kunne konstatere, at regeringen er parat til at tage den udfordring op, og vi vil gerne give den fulde opbakning til det.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ordføreren slipper ikke. Der er et spørgsmål fra hr. Rune Lund.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Det er et meget konkret spørgsmål. Jeg vil bare gerne spørge fru Helle Sjelle, om der på et eneste punkt i det forslag til vedtagelse, som fru Helle Sjelle også står bag, er noget, som går imod Europa-Kommissionens handelspolitiske udspil »Global Europe: competing in the world«.

Kl. 16.15

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Som også andre ordførere har været inde på her, synes vi i Det Konservative Folkeparti, at Danmark er bedst tjent med faktisk at være en del af EU og også tage del i WTO-forhandlingerne gennem EU. Og derfor har vi selvfølgelig også arbejdet for, at det, EU spiller ud med, er et konstruktivt forslag, og det synes vi også at det er. Men det er jo spørgsmålet, om man skal arbejde for eller med EU, og vi synes altså, det er væsentligt for Danmark, at vi arbejder *med* EU.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Det var ikke det, jeg spurgte om. Jeg spurgte, om der i det forslag til vedtagelse, som Helle Sjelle også står bag, er et eneste ord, en eneste sætning, som går imod noget af det, som står i Europa-Kommissionens handelspolitiske udspil, »Global Europe: competing in the world«.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jamen jeg synes egentlig, det står meget klart i forhold til det, som vedtagelsen lægger op til.

Jeg kan godt høre, hr. Rune Lund fisker efter, at vi skal være imod EU, og det var også derfor, jeg svarede, som jeg gjorde før. Nej, vi synes, det er væsentligt, at man faktisk er med og medspiller i EU for at påvirke den vej rundt, og derfor synes vi også, det er væsentligt, at der står, som der gør i den her vedtagelse.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Naser Khader.

Naser Khader (RV):

Tak til Enhedslisten for at sætte fokus på et vigtig emne, et emne, som i øjeblikket desværre er ude af mediens og politikernes dagsorden.

Jeg vil samtidig udtrykke beklagelse over, at Doharunden nu befinder sig i et dødvande. Do-

harunden var tænkt som en udviklingsrunde, der skulle komme de fattigste lande til gode. Derfor er det sørgeligt, at der ikke er amerikansk og europæisk vilje bag de fine målsætninger.

Vi i Det Radikale Venstre er stærke fortalere for frihandel som vejen til global vækst, både for i- og ulandene. Ved at åbne markederne kan vi skabe bedre vilkår for den internationale handel. Øget handel skaber øget rigdom og øget velfærd i Europa, men også i de fattigste lande i Afrika. Dette er strengt nødvendigt, hvis vi skal løse problemerne med illegal indvandring fra Afrika til Europa. Så længe den økonomiske ulighed mellem Afrika og Europa er kolossal, vil folk flygte fra fattigdom i Afrika til rigdom i Europa, og det sker, uanset hvor høje hegn vi bygger, og uanset hvor mange grænsepatrikler vi sender ud i Middelhavet.

Vi i Det Radikale Venstre er tilhængere af multilaterale aftaler frem for bilaterale og regionale aftaler. Derfor vil jeg gerne udtrykke min bekymring over tendensen til at satse på bilaterale og regionale aftaler i stedet for aktivt at søge WTO-forhandlingerne genoptaget. Tendensen finder man bl.a. i amerikansk handelspolitik.

Statsministeren har også i en tale, han holdt på Københavns Universitet den 21. april i år, gjort sig til fortaler for at indgå regionale aftaler med bl.a. Asien, og det er jo lidt et brud med Danmarks traditionelle opbakning til det multilaterale spor i handelspolitikken. Regionale handelsaftaler med Asien og Latinamerika bidrager nemlig ikke til Afrikas udvikling og kan derfor ikke stå helt alene.

Når asiatiske varer får fri adgang til det europæiske marked, undermineres de præferencer, de afrikanske lande har nu, og som de har brug for i den fase, hvor industrisektoren stadig er under udvikling. Samtidig bør de voksende asiatiske markeder også åbnes for afrikanske varer, men det tages der ikke højde for, når EU og Asien forhandler separat.

De mindst udviklede lande står i en svag forhandlingsposition, når det gælder de bilaterale og regionale aftaler. Udviklingsperspektivet mangler. Derfor skal Doharundens forhandlinger genoptages. Vi mener i Det Radikale Venstre, at Danmark bør tage teten i EU og tilskynde til at tage et globalt ansvar og genstarte Doharunden. Vi i Danmark og EU samt i USA har en interesse i, at WTO-systemet fungerer.

I Det Radikale Venstre mener vi også, at EU's landbrugspolitik har en stor del af skylden for Doharundens sammenbrud, og derfor ønsker vi

landbrugsstøtten afviklet. Landbrugsstøtten er en af de største hindringer for en WTO-aftale. Hvis vi mener det alvorligt med frihandel og udvikling af Afrika, kan det ikke nytte, at en europæisk ko får mere i støtte end en afrikaner, der lever på kanten af fattigdomsgrænsen.

Kl. 16.20

Reformer af EU's landbrugspolitik fra 2003 er ikke tilstrækkeligt, for det europæiske landbrug er ikke konkurrencedygtigt på verdensmarkedet og er derfor fortsat afhængigt af de beskyttende toldmure. Den stædige holdning over for toldreduktioner var med til at udstille EU's manglende vilje til at nå et resultat i Doharunden. EU er nødt til at komme med et bedre udspil, der indeholder større toldreduktioner, hvis vi skal genstarte Doharunden. Og på længere sigt kan der ikke være tvivl om, at landbrugsstøtten skal afvikles.

Nu, hvor Dohaforhandlingerne er brudt sammen og tendensen går i retning af bilaterale aftaler, er forhandlingerne om de økonomiske partnerskabsaftaler mellem EU og ACP-landene afgørende. Men vi ved ikke ret meget om, hvordan forhandlingerne skrider frem. Kommissionen holder kortene tæt ind til kroppen, og i den forbindelse vil jeg gerne bede regeringen orientere os om, hvordan det går med forhandlingerne.

Der er store perspektiver i at fremme syd-syd-handel. Det gælder om at fjerne de høje toldbarrierer, men også om at forbedre infrastrukturen på tværs af landegrænser, øge produktionskapaciteten og benytte best practice studies for at udbrede den sparsomme privatsektors erfaring i de mindst udviklede lande. I den forbindelse glæder vi os over i Det Radikale Venstre, at de europæiske ministre på rådsmødet i oktober bekræftede løftet om at hæve den handelsrelaterede bistand til i alt 2 mia. euro. Disse midler kan bl.a. bidrage til at nedbryde barrierer for syd-syd-handel.

Her til sidst vil jeg gerne stille udviklingsministeren følgende spørgsmål: Hvordan vil udviklingsministeren sikre, at den handelsrelaterede bistand også kommer de fattigste lande til gode? Og hvad vil ministeren gøre for at sikre den nødvendige koordination mellem EU og medlemsstaterne i bistandsdelen?

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Hr. Naser Khader siger, at han er bekymret, fordi forhandlingerne i WTO i en ny handelspoli-

tisk runde nu er brudt sammen og der derfor vil ske det, at nogle, de rige lande, nu vil gå over til bilaterale aftaler direkte mellem rige lande og ulande og der vil kunne presse ulandene, som vil stå i en dårlig forhandlingsposition.

Så vil jeg sige, at jeg godt kan forstå hr. Naser Khaders bekymring, når jeg ser, hvad det er for et handelspolitisk udspil, som EU kom med her i starten af november; det, der hedder »Global Europe: competing in the world«, hvor EU vil have endnu mere markedsadgang til de fattige ulande, end de krævede under WTO-forhandlingerne. Det var helt urimelige krav, som fik WTO-forhandlingerne til at bryde sammen, fordi ulandene sagde: Vi gider ikke finde os i mere.

Er det ikke netop et argument for at gå mod det forhandlingspolitiske oplæg, som kommer fra EU, »Global Europe: competing in the world«?

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Jeg ved ikke, om man skal gå imod det. Det, vi opfordrer til, er, at forhandlingerne bliver genoptaget. Det er i Danmarks interesse, det er i EU's interesse, og det er også i de fattige landes interesse. Det er vigtigt for det multilaterale, og det er derfor, vi er så bekymrede over tendensen hen imod bilaterale aftaler, for det er ikke til de fattige landes fordel.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Grunden til, at jeg stiller spørgsmålet, er, at jeg ikke synes, det bare skal blive ved de pæne ord om, at hr. Naser Khader er bekymret over, at ulandene bliver presset af rige lande i bilaterale forhandlinger. For jeg synes rent faktisk, det skal gøres lidt konkret.

Men så er det, jeg bliver lidt bekymret, når jeg ser det her forslag til vedtagelse, som Det Radikale Venstre og hr. Naser Khader også står bag, hvor der ikke er et eneste ord, som modsiger det handelspolitiske udspil, som Europa-Kommissionen er kommet med her i november, og som går ud på, at EU's store virksomheder nu vil have endnu mere adgang til ulandenes markeder, end det blev krævet under forhandlingerne i WTO, de her urimelige krav, som fik runden til at bryde sammen.

Så hvis hr. Naser Khader mener det alvorligt med, at de fattige lande ikke skal presses ind i handelsaftaler, som ikke kommer dem til gode, hvorfor stemmer hr. Naser Khader så for sådan

et forslag til vedtagelse, som ligger lige op ad det forslag, som Europa-Kommissionen er kommet med?

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Det eneste, jeg kan sige til hr. Rune Lund, er, at vi jo ikke kommer langt og ikke hjælper de fattige lande ved at indtage ekstreme synspunkter, enten-eller. Det gør vi ved at være realistiske, og vores forslag til vedtagelse tager udgangspunkt i virkeligheden.

(Kort bemærkning).

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg deler fuldstændig ordførerens holdning om, at det multilaterale system bestemte sig at foretrække, men det multilaterale system er i øjeblikket suspenderet, det fungerer ikke.

Kl. 16.25

Jeg vil spørge ordføreren, om ikke ordføreren er enig i, at i den situation, som vi befinder os i, er det bilaterale spor altså nødvendigt, og at det ikke duer, at man bare sådan lægger sig til at sove og siger: Nu er det multilaterale, hvor vi alle sammen forhandler på samme tid, brudt sammen, og så skal der ikke ske noget. Det næstbedste i forhold til det multilaterale må vel være at sige, at vi så må på banen selv og prøve at lave samhandelsaftaler med Asien, med Afrika, med USA og med andre, så man trods alt får lidt frihandel.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Jamen principielt er der ikke problemer med bilaterale aftaler, hvis man tog de fattigste lande med, hvis man tænkte dem med ind, men det gør man jo ikke i dag. Det kunne da være fint, hvis man, når man forhandlede med Asien, krævede, at de også åbnede op for varer fra de fattige lande i Afrika, men det gør man ikke i øjeblikket. Det er jo det, der er bekymrende.

(Kort bemærkning).

Morten Messerschmidt (DF):

Det er jo ikke helt rigtigt. Nu forfalder hr. Naser Khader jo næsten til Enhedslistens lidt forsimplede demagogi. Det, der er sagen, er, at man – groft sagt – har to forskellige grupper af udviklingslande: Man har nogle meget fattige lande, der altså ikke stilles særkrav til, og som vil være omfattet af the round for free; og så har man nogle mellemudviklingslande, nogle sydameri-

kanske lande, Indien og lignende lande, som godt nok er ulande, for det er jo noget, man skal definere sig selv som, men som altså på den måde presser de virkelige udviklingslande ind i en situation, hvor de ikke gavner deres egen sag.

Er hr. Naser Khader derfor ikke enig i, at det, der virkelig er problemet, er, at mellemindkomstlandene, altså de sydamerikanske lande, Indien og andre, faktisk forsøger at tiltage sig nogle rettigheder i the round for free, som i og for sig slet ikke tilkommer dem, men burde tilkomme de virkelig fattige lande, dem, som vi har givet en helt klar, ensidig håndsækning, som kun kan gavne dem?

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Jamen der er ingen, der siger, at de ikkefattigste udviklingslande skulle være mere optaget af de fattigste lande end industrilandene. Derfor mener jeg, at det er utrolig vigtigt, at vi her fra Danmark og EU, de stærke lande, også kæmper for de fattigste landes ret til at få åbnet for eksempelvis adgang til Kinas marked for deres varer. Det synes jeg vi skal gøre, for det er jo dem, der kommer i klemme.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Den næste og dermed sidste ordfører bliver hr. Steen Gade.

Steen Gade (SF):

Jeg vil gerne sige fra starten af, at for SF er det helt afgørende at kæmpe for, at Doharunden kan afsluttes med et godt resultat. Man kan oven i købet sige, at jeg vil kæmpe for, at Doharunden ender med et nogenlunde resultat. Det var bare for at kommunikere helt ærligt om det her. Nogenlunde betyder ikke nogenlunde ud fra de rige lande synspunkt, det betyder nogenlunde ud fra verdens fattigstes synspunkt. Det er, fordi jeg er hunderød for, hvad der sker, når verden går bilateralt.

Hr. Rune Lund har i dag stillet en lang række spørgsmål til andre ordførere om det her meget slemme, som EU nu er i gang med at spille ud, Global Europe. Der er mange ting i det, hvor jeg er helt enig med hr. Rune Lund. Det er værre for de fattige lande, men det er jo illustrationen af, hvad der sker, når det bliver bilateralt. Så bliver det interessevaretagelse, der står i forgrunden, og kun det: interessevaretagelse af EU's interesser, af USA's interesser, af de rige landes interesser.

Hvem er det, der står, ikke engang med hatten i hånden, men helt uden for rækkevidde af det her? Det er de fattigste lande. Det er dem, som ingen gider interessere sig for, som man ikke gider lave bilaterale aftaler med, fordi man selv ingenting får ud af det.

Hele den her debat synes jeg har illustreret, at det er helt afgørende vigtigt at kæmpe for, at WTO-sporet fortsætter, at det er multilaterale afgørelser, der træffes, og at verden ikke sætter fuld kurs mod at blive mere og mere bilateral. Det er grunden til, at vi er medforslagsstillere til det her forslag til vedtagelse, for det er understreget ganske kraftigt.

Kl. 16.30

Der er givetvis forskel på, hvor meget vægt man lægger på det blandt de her partier, men det er helt afgørende, at vi vil være på det hold og ikke på det med dem, der bagatelliserer det her. Jeg vil gerne sige ikke bare til hr. Rune Lund, men til alle mulige andre venstreorienterede i det danske landskab, som tror, at man skal mene noget andet: Jeg er sikker på, at hvis verden kommer til at blive bilateral, og det er der desværre store risici for, så vil vi se, at det er de fattigste, der betaler.

Det andet, jeg vil nævne, er landbrugsområdet og EU. Jeg har sammen med, jeg tror, otte formænd for udenrigsudvalg i Europa skrevet en artikel, som er i Jyllands-Posten i dag, og som også er udkommet i andre lande, hvor vi siger, at EU må gå forrest; EU bør give et tilbud på landbrugsområdet, også selv om det ikke er samtidig med de andre lande, men selvfølgelig ville det være ideelt at gøre det sammen med andre.

Jeg vil rose udviklingsministeren for at have nævnt, at vi skal kigge på oprindelsesreglerne, og jeg skal glæde mig over, at det er dansk politik, når der stemmes om det her forslag til vedtagelse i dag, og at vi så også arbejder for, at tilbuddet om at afvikle eksportstøtte kommer til at gælde under alle omstændigheder, også selv om den her runde ikke bliver genoptaget. Dermed er det jo ikke rigtigt, at der ikke er sket noget med det her forslag til vedtagelse. Der er faktisk sket noget.

Så glæder jeg mig over, at i forbindelse med den diskussion, som vi jo heller ikke kommer uden om, om »Global Europe: Competing in the World«, om mere bilateralt samarbejde, fordi den er på dagsordenen, sikres udviklingshensyn førsteprioritet – det står i vedtagelsen. Det skal jeg love alle her at vi vil følge nøje. Det tror jeg

bliver en kamp. Den bliver svær, men den vil vi følge nøje.

Men det er jo rent faktisk ikke det, forespørgslen i dag har handlet om. Den har handlet om Doharunden og WTO. Det er sådan set næste kamp, at disse bilaterale aftaler, økonomiske partnerskabsaftaler, bliver så rigtige i forhold til udviklingshensyn og udviklingslandenes synspunkter som muligt.

Derfor vil jeg så slutte af med at sige nogle få ord om Enhedslistens forslag til vedtagelse. Der er jo rigtig mange af de ting, der står i det, som jeg er enig i. Den store, store dramatiske, jeg synes også bekymrende, forskel er, at den ikke går ind på temaet om, hvor vigtigt det er at have et multilateralt spor, et multilateralt sted at forhandle det her, og at have tvistbilæggesmekanismer, som er til fordel for de fattige, sådan at de multinationale ikke bestemmer alt, og at de multinationale ikke bare kan gå ind til en kommissær i Bruxelles eller til en handelsminister i Washington og diktere, hvordan bilaterale aftaler bliver lavet. Jeg er dybt bekymret for, at der er nogen, der mener, at det kan være ét fedt.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg bliver nødt til at sige til hr. Steen Gade, at det, som den her forespørgsel handler om i dag, er det, der står på tavlen bag hr. Steen Gade. Der står: Om Danmarks og EU's handelspolitik efter sammenbruddet af Dohaforhandlingerne. Det vil sige, at den handler om EU's handelspolitik. Og EU er kommet med et handelspolitisk udspil her i starten af november, som hedder »Global Europe: Competing in the World«. Og det er det, vi diskuterer her i dag.

Jeg er fuldstændig enig med hr. Steen Gade i, at multilaterale handelssystemer er en fornuftig ting, hvis de kommer ulandene til gavn, hvis de kommer hele verden til gavn. Men det, vi har set i WTO, var det stik modsatte. Der er det de rige lande, der prøver at promovere de rige landes store selskabers behov og interesser på bekostning af ulandenes interesser. Det er jo det, vi har set, vil jeg sige til hr. Steen Gade.

Vi har jo også set, at EU har ageret ud fra det med opbakning fra det danske Folketing inklusiv hr. Steen Gade. Det danske Folketing har bakket den danske regering op, som har endt med at bakke EU op i de forhandlinger, som har ført til, at runden er brudt sammen. Så det er jo det, der er spørgsmålet.

Men det, som jeg vil sige til hr. Steen Gade, er: I det forslag til vedtagelse, der ligger her, er der jo ikke en eneste ting, som er i modstrid med det, som EU-Kommissionen har foreslået; der nævnes f.eks. ikke investeringer, offentlige indkøb, andre ting.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Nej, men det er jo, fordi det her forslag, som vi er medforslagsstillere til, handler om at undgå, at der bliver et permanent sammenbrud i WTO – that's it, det er det, det handler om, og det er det, hr. Rune Lund er ligeglad med. Der mener jeg, det er de fattige lande, der kommer til at betale, hvis vi alle sammen *var* ligeglade med det.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det hr. Lund. Husk, at den maksimale tale-tid er 1 minut.

Kl. 16.35

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Det, som jo er det vigtige i forhold til Europa-Kommissionens udspil, »Global Europe: Competing in The World«, er, at man går ud og kræver endnu mere af ulandene, end man gjorde under forhandlingerne i WTO, og som gjorde, at de brød sammen her i sommer. Og for mig at se er det ret utroligt, for de helt urimelige krav, der kom fra ilandene for at støtte ilandenes store selskaber, betød jo netop, at runden brød sammen.

Så synes jeg, at det er mærkeligt, at SF ikke kan være med på et forslag til vedtagelse fra Enhedslistens side, som helt præcis og klart går ind og definerer, hvad det er, man ikke vil have f.eks. i forbindelse med investeringer, hvor det udspil, som Kommissionen er kommet med, betyder, at ulandene ikke kan kræve, at udenlandske selskaber skal ansætte lokal arbejdskraft, hvis udenlandske virksomheder går ind i et uland. Det synes jeg er et meget rimeligt krav.

Skal det forstås sådan, at SF ikke mener, at der indgår liberalisering af offentlige indkøb og flere krav om, at ulandene skal åbne for investeringer i det forslag til vedtagelse, der ligger her? Er det sådan, SF's holdning her i dag skal forstås?

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Igen giver hr. Rune Lund en klar beskrivelse af det risikofelt, vi er ved at bevæge os ind i, for

der er mange kræfter, der har været ligeglade med WTO-sporet, der ligger fra Kommissionens side. Jeg er enig med hr. Rune Lund; meget af det er værre end det, vi forhandlede i WTO. Det er jo derfor, jeg går ind for, at vi forhandler så hårdt, som vi kan, i WTO, og at det ikke går ud af det spor.

Så vil jeg også svare på spørgsmålet om »Global Europe: Competing in the World«. De to eksempler, hr. Rune Lund har nævnt, er jeg helt enig med ham i, men det er jo en kamp, som vi fortsætter, hvis det er sådan, at vi skal gå i en meget mere bilateral retning, og det er jo en del af verden, at vi gør det. Men der har vi en formulering, der hedder: Udviklingshensyn sikres førsteprioritet i de forhandlinger. Der kan hr. Rune Lund spørge: Hvad er det? Jamen det er da noget, der betyder, at både Enhedslisten og SF forhåbentlig, mens vi forhandler, og mens vi arbejder videre med det her, vil sørge for, at det ikke bliver det, der står i Global Europe-planen, der bliver ført igennem, og at vi tager de kampe internt i EU.

Men jeg synes, problemet med naiviteten er, at man ikke indser, at de økonomiske interesser i EU, som vores to partier har ment ikke skulle bestemme, da er blevet styrket, hvis det bliver bilateralt, og så må vi så kæmpe des mere. Men forundringen over, at det bliver sådan, forstår jeg ikke.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Så har jeg forstået, at det er ministeren for udviklingsbistand, der kommer på talerstolen.

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne starte med at takke for debatten her i dag. Selv om jeg er fuldstændig enig med hr. Mogens Lykketoft i, at der i og for sig ikke er meget nyt at tilføje til den debat, som vi har haft i dag, siden vi sidst debatterede WTO og Doha og handel og udvikling, synes jeg nu alligevel, at det er meget godt også i dag at få markeret, at der er så bred politisk opbakning til den danske regerings linje, lige præcis når det drejer sig om WTO og Doha. Så jeg vil sige tak til Folketinget for den brede og solide opbakning, der er til den linje, som regeringen lægger på det her område.

Der er et punkt, som jeg lige vil tage op, og det er vedrørende et helt konkret spørgsmål fra den radikale ordfører, hr. Naser Khader, og det handlede meget præcist om, hvorvidt Danmark

ville arbejde for, at den øgede handelsrelaterede bistand skulle sikres de fattigste lande. Og det vil jeg blot svare bekræftende på.

Så vil jeg tilføje, at det forholder sig sådan, at der faktisk er kommet en række retningslinjer fra en arbejdsgruppe i WTO, som peger på, at de retningslinjer, som skal bruges, skal følge Paris-erklæringen, altså retningslinjer for koordinering og harmonisering af de forskellige indsatser. Og frem for alt – og det er et meget, meget vigtigt dansk synspunkt – er det sådan, at det er modtagerlandet, som er i spidsen for det, der skal ske, og at det er modtagerlandet, der så at sige har hovedansvaret for denne koordinerende rolle.

Kl. 16.40

Jeg bør også tilføje, at den handelsrelaterede bistand naturligvis skal ses i relation til modtagerlandenes fattigdomsstrategier. Det er den måde, hvorpå vi sikrer det størst mulige ejerskab til den bistand, der gives.

Så har der været en del om Global Europe, og jeg kan se, at hr. Rune Lund allerede har markeret, så jeg vil næsten tro, at jeg får det samme spørgsmål vedrørende EU's strategi om Global Europe. Der er noget, der tyder på, at hr. Rune Lund ikke har fået læst hele oplægget igennem. Fordi læser man hele oplægget, fremgår det jo klart og tydeligt, at der ikke er nogen uoverensstemmelse mellem EU's udviklingspolitiske strategier og oplægget her, altså strategien Global Europe.

Jeg vil blot referere til side 12, og jeg ved ikke, om formanden tillader, at jeg her læser et par linjer op på engelsk, så kan vi altid vende tilbage til fortolkningen af lige præcis det. Men på side 12 står der:

We will also take into account the development needs of our partners and the potential impact of any agreement on other developing countries, in particular the potential effects on poor countries' preferential access to EU markets. The possible impact on development should be included as part of the overall impact assessment that will be conducted before deciding to launch FTA negotiations. In line with our position in the WTO, we will encourage our FTA partners to facilitate access by least developed countries to their market, if possible by granting duty and quota free access.

[Vi vil også tage hensyn til vores partners udviklingsbehov og en aftales mulige virkninger for andre udviklingslande, særlig den muli-

ge indvirkning på fattige landes præferenceadgang til EU-markedet. De mulige virkninger på udviklingsområdet bør undersøges ved den generelle konsekvensanalyse, der gennemføres, før der tages stilling til, om der skal indledes frihandelsforhandlinger. I overensstemmelse med vores holdning inden for WTO vil vi opfordre vores frihandelspartnere til at lette markedsadgangen for de mindst udviklede lande, om muligt ved at give dem told- og kvotefri adgang.]*)

Oven i købet gentages det danske synspunkt om, at andre lande skal give kvote- og toldfri markedsadgang. Så der er ikke noget at komme efter for hr. Rune Lund.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er der lige et spørgsmål netop fra hr. Rune Lund til ministeren. Det tager vi lige med, og så håber vi, at alle forstod det, der blev læst op på engelsk. Værsgo, hr. Rune Lund.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Lad os tage fat i nogle af de konkrete ting, som ligger i det udspil. Noget af det, som indgår, er jo netop, at EU kræver mere markedsadgang. Jeg er godt klar over, at der er nogen diskussion med hensyn til de allerallerfattigste lande om, at de kan få adgang på linje med det, som er alt andet end våben-aftalen, og det er også fornuftigt. Det ligger i det, som hedder Cotonouaftalerne under EU. De diskussioner ligger der.

Men det, vi har at gøre med her, er et handelspolitisk udspil, som handler om EU's offensive interesser. Og der kan jeg f.eks. se, at jeg har stillet et spørgsmål til udviklingsministeren den 23. oktober, og så skriver udviklingsministeren tilbage:

Fra dansk side har man fortløbende arbejdet for, at regionale økonomiske partnerskabsaftaler alene kommer til at omfatte emner som investeringer ved offentlige indkøb i den udstrækning, det måtte være i det pågældende AVS-lands udviklingsinteresser.

Når jeg så ser, at Den Afrikanske Union i april i år holder møde, hvor man siger, at netop de her investeringer, som handler om offentlige indkøb, ikke skal indgå i sådan en aftale, så må det vel også betyde, at den danske regering går ind for, at det ikke er en del af Global Europe?

*) Ministeren for udviklingsbistand har efterfølgende fremsendt denne oversættelse.

(Kort bemærkning).

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Jeg er ikke sikker på, at jeg helt kunne følge med i, hvad det var, hr. Rune Lund her linede op, men vil blot henholde mig til det, som har været debatten her, og hvor hr. Rune Lund har påstået, at der er en modstrid imellem strategien her, altså Global Europe, og så i øvrigt EU's udviklingsstrategier og dermed også den danske regerings prioriteringer på det udviklingspolitiske område, herunder ikke mindst når vi taler om handelsrelateret bistand. Og der er der ingen uoverensstemmelser.

For så vidt angår EPA'erne, er det meget, meget vigtigt for mig at understrege, at EPA'erne kan/skal ses som en måde, hvorpå vi bidrager til at forberede de fattigste lande til en global handelsaftale og til dermed at kunne benytte de muligheder, som en forhåbentlig snart kommende global aftale også skal give de allerfattigste lande.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Det er en meget interessant diskussion med de økonomiske partnerskabsaftaler, som EU laver med de såkaldte AVS-lande, hvoraf en lang række er tidligere kolonier. Men det synes jeg vi passende kan diskutere en anden dag i forbindelse med en anden forespørgselsdebat.

For det, som det drejer sig om, er jo, at de her aftaler, hvor de fattigste ulande i dag har adgang på gode vilkår til EU's markeder, er man jo i gang med at genforhandle og snakke om, hvordan man skal gøre det, men det er jo lige præcis her, at Global Europe-strategien kommer ind i billedet, fordi der også er den økonomiske del af de forhandlinger, som netop er de økonomiske partnerskabsaftaler, hvor Global Europe jo også dækker det område. Det vil sige, man gerne vil være med til at give ulandene nogle handelsfordele, men de skal søreme give en masse til gengæld.

Kl. 16.45

Det, de skal give, er ikke bare det, ilandene krævede under WTO-forhandlingerne. Nej, det er endnu mere. Det er det, som blev krævet i EU-Kommissionens udspil »Global Europe – Competing in the World«, og det er det, der er problemet.

(Kort bemærkning).

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Jeg er ikke sikker på, jeg her anden gang helt kunne følge udviklingen i argumentationsrækken hos hr. Rune Lund, men vil så blot igen henholde mig til det mere konkrete og præcise og sige lidt om, hvad det er EPA'erne drejer sig om.

Hr. Rune Lund er jo udmærket klar over, at i henhold til »Everything but Arms« har alle de fattigste lande fri markedsadgang til Europa, til EU. Det, som EPA'erne også handler om, er at give mellemindkomstlandene den samme markedsadgang, som »Alt undtagen våben« giver de fattigste lande.

Så uanset hvordan man end vender og drejer det, vil EPA'erne jo være en fordel for de fattige lande i syd, og det håber jeg, uanset hvad hr. Rune Lund måtte have af anden argumentation, at hr. Rune Lund trods alt vil medgive så langt, nemlig, at EPA'erne uanset hvad drejer sig om at give en præferencestatus til lande, som landene i dag ikke har.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Mit spørgsmål er ikke til substansen, det er nærmest til formen. Jeg sad med nogen forundring og hørte ministeren få lov til at komme med et længere citat på engelsk. Jeg har det sådan, at jeg er valgt til det danske Folketing og forventer sådan set, at jeg kan nøjes med at kunne klare det danske sprog.

Jeg kan forstå, at hvis det her skal til at være kutymen, så skal man åbenbart kun have højtuddannede i Folketinget, eller i al fald ikke nogen, der kun har 7 års skolegang, og som er over 60 år. Så jeg vil egentlig kun spørge ministeren, om det er noget, man har tænkt sig i regeringen at fortsætte med, eller om man sådan får fødderne lidt mere ned på jorden igen ved næste debat.

(Kort bemærkning).

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Jeg håber ikke, jeg hermed har givet anledning til en klagesag til Præsidiumet, for jeg tillod mig rent faktisk at spørge formanden, før jeg gik i gang med at læse op på engelsk, og formanden nikkede og sagde, at jeg bare kunne gå i gang, så sådan set skulle spørgsmålet måske nærmere have været rettet mod formanden.

Jeg vil dog skynde mig at sige, før der ryger en sådan henvendelse af sted til Præsidiumet, at jeg

takker formanden mange gange for den velvilje, som formanden her har udvist, sådan så det kunne komme på plads, hvad det er, hr. Rune Lund undervejs i debatten her har påstået.

Jeg beklager imidlertid, at jeg i min manglende kapabilitet ikke har været i stand til lynhurtigt at oversætte det, som jeg læste op. Det beklager jeg meget over for hr. Touborg.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Er hr. Touborg tilfreds? Nej, ikke helt. Værsgo.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Nu er proceduren i Folketinget jo sådan, at der ikke kan stilles spørgsmål til Folketingets formand. Derfor er jeg nødt til at stille det til ministeren. Men det var måske en mulighed, at ministeren eller formanden kom med en oversættelse? Kan man ikke her, så kan man i hvert fald gøre det skriftligt efterfølgende.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg må så svare og sige, at jeg tror, ministeren via sit embedsapparat vil sørge for, det bliver oversat. Jeg må indrømme, at jeg ikke troede, det var så langt et stykke. Men nu var ministeren jo kommet i gang, så kunne jeg ikke så godt afbryde midt i det, og jeg tror, det går, nu hr. Touborg får det i oversat udgave fra de dygtige embedsfolk i morgen, og så tror jeg, freden sænker sig.

Er der flere, der ønsker ordet?

Jamen så skal man jo melde sig. Så vil hr. Rune Lund naturligvis få lov at runde af. Men det er ikke noget, der går pr. automatik, man skal selv bede om det.

Rune Lund (EL):

Det plejer at være sådan, at udenrigsministeren tager ordet til sidst, når udenrigsministeren er til stede, og det troede jeg også ville ske i dag.

Vi har haft en debat i dag om EU's nye handelspolitiske strategi efter sammenbruddet i WTO-forhandlingerne, efter sammenbruddet i Dohaforhandlingerne. De brød sammen i sommer. Dohaforhandlingerne har også været døbt et andet navn, nemlig udviklingsrunden. Men det, som vi jo så, var, at det overhovedet ikke blev en udviklingsrunde. Det blev en forhandlingsrunde, hvor de rige lande promoverede de rige landes interesser.

De gjorde alt, hvad de kunne, for at skaffe de rige landes store firmaer så megen adgang til ulandenes markeder som muligt, og hvis WTO-

runden ikke var brudt sammen, ville udviklingen have ført til, at ulandene ville have oplevet deindustriisering, at ulandene ville have oplevet et ydre pres, og at ulandene ville have gået en ringere økonomisk fremtid i møde. Men det var heldigvis ikke det, vi kom til at se, for runden brød sammen.

Kl. 16.50

Så kunne man have troet, at nu ville de rige lande i WTO tænke sig om, og nu ville EU tænke sig om og lancere en helt anden og meget mere human handelspolitisk tilgang. Men det har man altså ikke gjort. I stedet har man her i starten af november lanceret et meget aggressivt, såkaldt aktivistisk handelspolitisk udspil, som hedder »Global Europe: Competing in the world«, altså det globale Europa, der konkurrerer i verden. Det udspil går i endnu højere grad end tidligere ud på, at nu skal EU's interesser virkelig i front, og nu skal EU's store firmaer virkelig have adgang til ulandenes markeder. Men tror man virkelig, at man kan få nogen som helst aftaler forhandlet på plads på det grundlag, når man har set, hvordan det er gået i WTO? Det kan man i hvert fald ikke, medmindre man virkelig får banket ulandene på plads. Det skete heldigvis ikke i WTO, og jeg håber heller ikke, det sker her.

Jeg må indrømme, at jeg er skuffet over det forslag til vedtagelse, som alle andre partier i Folketinget end Enhedslisten, dvs. alle partier lige fra SF til Dansk Folkeparti, står bag. Det lægger sig lige op ad EU-Kommissionens handelspolitiske udspil, som kræver mere markedsadgang i ulandene, og det kan jeg simpelt hen ikke forstå. Jeg havde meget hellere set, at vi kunne vise, at der faktisk er en opposition til regeringens nyliberalistiske politik. Jeg havde ønsket, at Enhedslisten, SF, Socialdemokraterne og De Radikale kunne have stået sammen om et udspil, som gik på tværs af det, regeringen har sagt ja til i EU, men det er desværre ikke det, der er blevet resultatet af debatten i dag.

Vi har hørt udviklingsministeren sige her til sidst, at det er i fuld overensstemmelse med udviklingslandenes interesser. Men det nytter ikke noget, at udviklingsministeren blander nogle diskussioner om, hvilke fattige lande der måtte have adgang til EU på nogle særlige og meget gunstige vilkår, og hele den handelspolitiske diskussion, som handler om, hvordan EU vil tvinge ulandene til at åbne deres markeder for storeuropæisk industri. Det er netop den industri, der er central i »Global Europe: Competing

in the world«, det er netop den industri, som skal have endnu mere plads at boltre sig på, hvis EU-Kommissionen får sin vilje.

Måske får EU-Kommissionen måske sin vilje, måske gør den ikke. Men hvis den ikke får sin vilje, er det i hvert fald ikke, fordi det danske Folketing har sagt fra. Ud over Enhedslisten er der nemlig ikke nogen her i Folketinget, der har sagt fra og står fast på, at det skal være ulandenes interesser og ikke EU's offensive interesser, der skal være i centrum, og at de store selskaber i EU ikke skal have endnu mere plads at boltre sig på i ulandene.

Det er en skam, at man ikke kan tilslutte sig Enhedslistens forslag til vedtagelse, der meget klart og præcist peger på de helt konkrete områder, hvor der er problemer i det handelspolitiske udspil »Global Europe: Competing in the world«. Det forslag får ikke flertal, og det er en skam, men det kan Enhedslisten jo ikke gøre for. Vi kan ikke gøre for, at et flertal i dette Folketing ikke vil modarbejde EU's aggressive handelspolitiske strategi over for ulandene. Vi kan kun arbejde på, at det bliver bedre i fremtiden, og jeg kan love Folketinget, at det ikke bliver sidste gang, disse emner bliver taget op i Folketingssalen.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Det er ikke for at forlænge debatten meget, kun lidt.

Enhedslisten bygger på, at forhandlingerne i Doharunden er brudt sammen og ikke kan genoptages, men vi andre er altså optaget af, at suspensionen fører til, at de kan genoptages; det er bare en forklaring til hr. Rune Lund. Men mit spørgsmål er: Hvordan kan hr. Rune Lund drage den konklusion ud fra en sætning om økonomiske partnerskabsaftaler, der siger, at udviklingshensyn skal sikres første prioritet? Hvordan hænger det sammen med hr. Rune Lunds konklusion?

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Det er helt utrolig nemt at forklare, men hr. Steen Gade gad ikke høre det.

At udviklingslandenes interesser skal komme i centrum, er en løs og overordnet formulering, som ikke er spor præcis. Hvis der havde stået, at alle offentlige indkøb og investeringer ikke skal være en del af EU-Kommissionens handelspolitiske udspil »Global Europe: Competing in the

world«, ville det være en præcis sætning, som ville give den danske regering nogle meget præcise retningslinjer at arbejde efter. Men det er ikke det, der står, og det er derfor, at det forslag, som bliver vedtaget, gør, at Danmarks udenrigsminister kan gå til EU og forhandle og sige god for udspillet »Global Europe: Competing in the world«, også med SF's stemmer. Det er det, der bliver resultatet af denne debat.

Kl. 16.55

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg vil sige, at hvordan SF stemmer tager vi nu selv stilling til, og det markerer vi i Europaudvalget og andre steder i de konkrete sager.

Det, jeg synes er problemet i denne diskussion, er, at hr. Rune Lund kun vil koncentrere sig om et papir og det bilaterale spor, fordi han har opgivet Doharunden. Det har vi andre ikke, og jeg vil spørge hr. Rune Lund, om han trods alt ikke synes, at vi specielt ud fra et venstreorienteret synspunkt og specielt, fordi vi vil have en mere retfærdig verdensorden, skal bruge lidt krudt på at få forhandlingerne i gang igen, netop for de fattige landes skyld.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg vil meget gerne have nogle forhandlinger i et multilateralt spor, hvis de kommer ulandene til gode. Men det undrer mig utrolig meget, at hr. Steen Gade siger, han går forfærdelig meget op i det multilaterale spor, for hvordan kan det så være, at hr. Steen Gade og SF er med på et forslag til vedtagelse, som lægger sig lige op ad Europa-Kommissionens bilaterale strategi, som kun har ét formål: at få ulandene til at åbne deres markeder endnu mere? Det er jo i den stik modsatte retning af det, hr. Steen Gade ellers siger at SF går ind for. Jeg må sige, at der er meget ringe sammenhæng mellem ord og handling i denne sag, og svaret fra SF blafre i vinden, ligesom det har gjort under hele debatten i dag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Som tidligere nævnt vil afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse finde sted i morgen, torsdag den 23. november 2006.

Den sidste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 5:

Forslag til folketingsbeslutning om miljømærkning af friskfanget fisk.

Af Kristen Touborg (SF) m.fl.

(FremSAT 10/10 2006).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Fødevarerministeren (Hans Christian Schmidt): Indledningsvis vil jeg gerne oplyse, at beslutningsforslaget jo er en uændret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 138, som vi førstebehandlede på mødet den 31. maj i år, hvor vi havde en god drøftelse om mange aspekter af miljømærkning. Jeg siger det ikke, fordi der er noget galt i det. Jeg synes tværtimod, det er helt i orden, at man følger sine politiske synspunkter op, men jeg siger det kun i lyset af, at det har en vis betydning for mit indlæg.

Jeg mener faktisk, at de hensyn, der ligger bag forslaget, allerede indgår i regeringens handlingsplan og idékatalog, der jo bl.a. taler om miljømærkning og udvikling af dokumentations- og sporbarhedssystemer, som er systemer, der både kan give forbrugeren relevant viden om forhold, der knytter sig til fisk, og samtidig øger den markeds-mæssige værdi af fisk. Vi har således skabt grundlag for at tilvejebringe en sådan ordening, vi vil naturligvis følge op på arbejdet, og jeg kan oplyse, at på visse områder under Danmarks Fiskeriundersøgelser og i konkrete erhvervsprojekter har vi allerede taget fat på emnerne sporbarhed, dokumentation og kvalitet. Det vil vi selvfølgelig fortsætte med.

Der er nok flere – i hvert fald forslagsstillerne, tror jeg – der vil spørge: Hvad er der sket på EU-fronten, siden vi sidst debatterede sagen? Her må jeg fastslå, at arbejdet med en miljømærkning endnu ikke er afsluttet, selv om vi gerne havde set det fra dansk side, hvis det havde været muligt. Det er sådan, at ministrene synes, det er en god idé, men vi mangler Kommissionens forslag, og vi må jo desværre sige, at det er noget, vi har set før. Det tog f.eks. FAO 10 år at udarbejde vejledende retningslinjer for miljømærkning, hvilket i sig selv viser, hvor kompleks sagen er.

Jeg håber bestemt ikke, at det skal gentage sig, for EU-arbejdet skulle gerne tage væsentlig

mindre tid. Men det er også klart, at jeg er tilhænger af, at sagen belyses grundigt, frem for at regler hastes igennem. Jeg tror, vi må blive enige med hinanden om, at det skylder vi både forbrugerne og erhvervet.

Ofte kritiseres EU for at være lukket i sine beslutningsprocesser, men her har vi faktisk et skoleeksempel på åbenhed, hvor alle parter inddrages i processen, både regeringer og interesseorganisationer. Også forslagsstillerne fra SF er kommet med et bidrag, og det har jeg respekt for.

Regeringen arbejder for, at en miljømærkningsordning kan gennemføres inden for Fællesskabets rammer. Kommissionen har, som jeg er sikker på at også forslagsstillerne ved, udarbejdet en meddelelse, som indeholder tre løsningsmuligheder. Den første er ingen indgreb, men Kommissionen anbefaler ikke denne løsning.

Den anden er indførelse af en offentligt styret enhedsordning for miljømærkning. Kommissionen anbefaler heller ikke denne løsning, da det hverken vil være hensigtsmæssigt eller praktisk gennemførligt at skabe en offentligt styret enhedsordning for miljømærkning.

Kl. 17.00

Endelig er der den tredje: opstilling af mindstekrav til frivillige ordninger. Kommissionen mener, at denne løsningsmulighed er den mest hensigtsmæssige, da den vil være mest fleksibel og omkostningerne i forbindelse hermed rimelige. Den vil også give mulighed for, at der kan gøres en passende indsats for øget bæredygtighed, og samtidig tillade, at der kan gås gradvis til værks, og den vil ligeledes give passende forbrugerbeskyttelse og oplysning.

Det sidste forslag er den løsning, som de fleste lande foretrækker, selv om jeg må sige, at Europa-Parlamentet på det seneste har udtalt, at de har præference for løsning 2. For mit eget vedkommende foretrækker jeg løsningen med minimumskriterier, altså den, der hedder nr. 3, fordi den sikrer, at vi kommer videre på området.

Den lange forberedelse viser efter min opfattelse med al tydelighed, at såfremt vi skal opnå et resultat inden for rimelig tid, og det synes jeg vi skal, bør vi arbejde for løsningen med minimumskriterier. Det er måske ikke en perfekt løsning for alle, men den sikrer rammerne for de private ordninger, og her er jeg klar af den opfattelse, at en miljømærkeordning skal udspringe af initiativer fra erhvervet og forbrugerne.